1965 NOV 12

Szegedi Egyetem

III. évf. 17. szám — A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA — 1965. november 8.

ÚJ LÁMPAGYÚJTÓK

Enyedi Zoltán felv.

DIVSZ

Röviddel a második világháború kitörése után Londonban 30 ország ifjúságának képviselői létrehozták a Nemzetközi Ifjúsági Tanácsot, amely 1942. novemberében összehívta az angol fővárosba az Ifjúság Nemzetközi Konferenciáját A Konferencián az Angliában élő fiatalok képviselőin kívül szovjet küldöttség is részt vett. A Konferencia megrázó felhívásában az antifasiszta mozgalom segítését jelölte meg fő tennivalóként a nemzetközi ifjúsági mozgalom elé. Az antifasiszta koalíció győzelmével — amelyből a fiatalok is maximálisan kivették részüket — új feladat várt a Tanácsra: kidolgozni a nemzetközi ifjúsági mozgalom fő tennivalóit, az újjáépítés, a béke idejére.

A tennivalók megbeszélésére tartották meg 1945. október 29, november 10 között Londonban az Albert Hall nagy hangversenytermében az ifjúság háború utáni első világkonferenciáját, amelyen 1437 küldött és 148 megfigyelő 63 ország több mint 30 millió fiatalját képviselte.

A Konferencia végén az öt kontinens ifjúságának képviselői sok-sok nyelven, de egy szívvel és hittel ismételték Connor, a trinidadi néger diák szavait: „..., esküszünk, hogy az egész világon megteremtjük a különböző fajú, színű, nemzetiségű és felekezetű fiatalok egységét, eltüntetjük a Földről a fasizmus minden maradványát, megteremtjük a világ népeinek őszinte és nemzetközi barátságát, fenntartjuk és tartós békét, felszámoljuk a nyomort, az ínséget és a kényszerű henyélést. Eljöttünk, hogy hitet tegyünk az egész ifjúság egysége mellett, hogy megemlékezzünk a harcban elesett társainkról és megesküdjünk, hogy az ifjúság dolgos keze, alkotó elméje és lelkesedése soha sem esik többé áldozatul egy háborúnak."

A történelmi eskü két évtizede hangzott el. A DIVSZ e két évtized alatt bebizonyította, hogy hűen kitartott nemes célkitűzései mellett és magasra tartva vitte és viszi előre a béke, egyenlőség, szabadság és barátság zászlaját, amely alatt ma már 110 ország több mint 100 millió fiatalja menetel.

Amikor most a DIVSZ megalakulásának 20. évfordulójáról megemlékezünk, abban a meggyőződésben tesszük ezt, hogy a nemzetközi ifjúsági mozgalom tömegeket átfogó szervezete a jövő években és évtizedekben is további jelentős eredményeket és el annak a jelszónak a jegyében, amely az 1949-es VIT-en született: „Egységbe ifjúság! Előre a tartós békéért, demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és a jobb jövőért!"

dr. Koncz János

Külföldi küldöttségek látogatása egyetemeinken és a főiskolán

Ilku Pál művelődésügyi miniszter meghívására a közelmúltban Magyarországra látogatott a Német Demokratikus Köztársaság felső és szakoktatási államtitkára dr. E. J. *Giessmann* és a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága tudományos osztályának vezetője Arwid *Kempka*, akik ittlétük alatt ellátogattak Szegedre is. A német vendégeket fogadta dr. *Szabó* Zoltán egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem rektora, dr. *Tóth* Károly, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora, valamint a két egyetem más neves professzorai, oktatói.

Látogatást tettek vendégeink a Germán Nyelvek és Irodalmak Tanszékén is, ahol dr. *Halász* Előd egyetemi tanár, a Bölcsészettudományi Kar dékánja tájékoztatta őket a tanszék életéről, oktató és tudományos tevékenységéről.

A Szegedi Tanárképző Főiskola a Pedagógus Szakszervezet meghívására hazánkban tartózkodó dán pedagógus küldöttséget látta vendégül, akik Hermann *Oschlak* főiskolai tanár vezetésével egy napot töltöttek a városban. A főiskolán dr. *Csukás* István igazgató főiskolai tanár fogadta a vendégeket s ő és az igazgató tanács tagjai ismertették a dán pedagógusok előtt főiskolánk működését, szervezetét az itt folyó oktató-nevelő munka célkitűzéseit, módszereit. A küldöttség, amelynek tagjai a dán alsó és középfokú oktatási intézmények tanárai, megtekintette a műszaki ismeretek és gyakorlatok tanszék műhelyeit, a főiskola 300 személyes új kollégiumát és a nyelvi laboratóriumot.

A dán vendégek, akik a két gyakorló általános iskolában néhány órát végighallgattak, az esti órákban utaztak vissza a fővárosba.

A tartalomból:

Eszmecsere

★

Gólyabálak hatvanötben

★

Búcsúztak a tanítványok

★

Négy hónap mérlege

Német íróházaspár sikeres estje a bölcsészettudományi Karon

A Magyar Írók Szövetsége rendezésében a közelmúltban hazánkban tartották meg az európai szocialista országok költőinek konferenciáját. A konferencia külföldi résztvevői közül ketten: Sarah Kirsch *és Rainer* Kirsch, *a Német Demokratikus Köztársaság delegációjának tagjai Szegedre is ellátogattak. A két fiatal költőt — akik házastársak — a József Attila Tudományegyetem Germán Nyelvek és Irodalmak Tanszéke látta vendégül s a Bölcsészettudományi Karon felolvasó-esten találkoztak a szegedi egyetemi és főiskolai hallgatókkal, a város irodalom iránt érdeklődő közönségével.*

Az estet dr. Halász *Előd tanszékvezető egyetemi tanár, a Bölcsészettudományi Kar dékánja nyitotta meg. Német nyelven köszöntötte a két fiatal költőt s mutatta be az est közönségének. Ezt követően Sarah Kirsch és Rainer Kirsch olvasott fel verseiből.*

Az est közönségének meleg tapsa azt bizonyította, hogy a két költő versei megtalálták az utat a magyar fiatalok szívéhez is.

Jobbágy Károly, a neves költő

szegedi bölcsészek körében

Október 27-én, a főiskolai találkozót követően Jobbágy Károly kétszeres József Attila-díjas költő, a budapesti Eötvös Gimnázium tanára egyetemünk hallgatóinak is bemutatkozott egy rövid műsoros est keretében.

Műsorkezdés után a költő önmagáról, költővé-éréséről beszélt, majd köteteit sorra véve verseiből olvasott fel, illetve jogász-hallgatók tolmácsolták költeményeit.

Ez a találkozó is, mint minden őszinte hangú beszélgetés, vita; hasznos volt. Akkor is, ha néhányan (a rendező jogászhallgatók közül is, de olyanok is, akik a rendezésben nem vettek részt) a véleménycsere őszinteségét — ugyan ki ellen?! — elkövetett merényletként regisztrálták. Úgy érzem, az író-olvasó találkozóknak ilyeneknek kellene lenniök általában: olvasót és írót egyaránt embernek — s ezért vitapartnernek — tekintőnek.

IZES MIHÁLY

Vendégek Szczecinből

Október 29-én kedves vendégek érkeztek Szegedre. A József Attila Tudományegyetem művészeti csoportjának látogatását viszonozva ellátogattak hozzánk a Szczecini Műszaki Egyetem hallgatói. A 31 tagú csoportot az egyetem KISZ Végrehajtóbizottságának képviselői fogadták az állomáson, majd szállásukra a József Attila kollégiumba kísérték a lengyel fiatalokat.

Az Alexander Fabianczyk vezette kulturális delegációt a Szczecini Műszaki Egyetem Pantomim Színházának együttese és a Coma 5-sextett tagjai alkották. Másnap szombaton este 8 órakor került sor a Pantomim Színház Périgeum című műsorának bemutatására és a jazz-zenekar fellépésére, az auditorium maximumban. A nagysikerű és maradandó élményt nyújtó est méltatására lapunk következő számában visszatérünk.

Negyvennyolc év

Az ősz a természet halálát jelenti. A ködös utak, a sáros földek az esős napok a végre, a pusztulásra emlékeztetik az embert is. Természet és társadalom. Két nagy fogalom, bűvös fogalom, minden nap találkozhatunk vele. S a természet ősszel aludni készül meghal, nyugovóra tér. A fák kopasz ágait majd hideg szelek cibálják, s a sáros utakon kimúlik majd az utolsó szöcske is. És milyen furcsa, de milyen nagyszerű, milyen különös és milyen csodás, hogy a társadalmak történetében akkor született egy új és nagyszerű dolog, miközben a természet haldokolni készült: egy új társadalom a szocializmus társadalma, egy új állam, a Szovjetunió, egy új nép, a szovjet nép.

1917 november 7-én valami eddig ismeretlen kezdődött az emberiség történetében. Új hatalom került a régiek közé, a szovjethatalom. S ez az új hatalom már születésében is nagyszerűt alkotott. Az I. világháború imperialista kardcsörtetése közepette meghozták a békéről szóló dekrétumot. Nagyszerű dolog volt. Negyvennyolc éve ez a békéretörekvés jellemzi a Szovjetunió egész politikáját. A hatalomról és a földről szóló dekrétum sem kisebb jelentőségű. Az új állam születésénél senki sem bábáskodott, úgy jött a világra, mint az őserdő szülötte. De egészséges maradt, nőtt, növekedett erősödött, s ma a világ egyik legerősebb hatalma.

Vajon mit jelentett e rövid negyvennyolc év a világ népeinek történetében? Mit segített, kiknek segített, hogyan segített a Szovjetunió?

Húsz évvel később rettentő fenevad csattogtatta fogát, a hitleri Németország gyászba, pusztulásba döntötte lassan egész Európát. Családi módon megtámadta a Szovjetuniót is. De Hitler sem tudott túltenni Napóleonon. Az orosz föld, az orosz nép ellenállása Hitler vereségéhez vezetett. Egy egész világ sóhajtott fel. És újra béke lett. Népi demokratikus országok egész sora alakult meg. A világon először kialakul, majd világrendszerré válik a szocialista rendszer. A béke azonban nem jelent teljes csendet. Hol itt, hol ott hallatszik puskaropogás: Korea, Vietnam, Algéria vívja függetlenségi harcát. A Szovjetunió minden segítséget megadott az önállóságért harcoló népeknek. Szuezi válság, Karib-tengeri válság: egy-egy alkalom, hogy a Szovjetunió bebizonyítsa segítőkészségét és békeszándékát. S a világ népei lassan megismerték ezt a szándékot. Most, amikor dúl a vietnami háború, amikor sorra vívják ki függetlenségüket az afrikai országok, különös szerepet kapott a Szovjetunió. Úgy ismerjük, mint a béke őrét.

Negyvennyolc éve született, az évnek abban a szakaszában, amikor a természet halni készül. Hős matrózok, orosz katonák, kik ekkor haltatok meg, rátok szórjuk az emlékezés virágait, s ünnepeljük győztes és nagy országotok születésnapját!

Farkas István

Őszi dallam

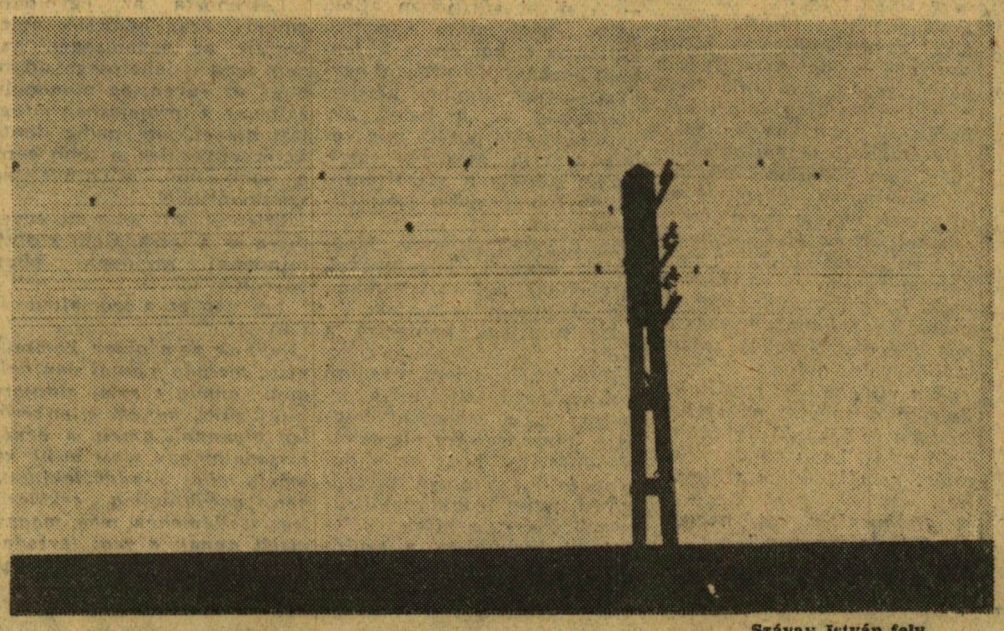

Szávay István felv.

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége és a Szegedi Egyetem Szerkesztősége ismét meghirdeti

Tehetségkutató pályázatát

Pályázhat minden az újságírás iránt magában tehetséget érző egyetemi és főiskolai hallgató Pályázni lehet a Szegedi Egyetem Szerkesztőségébe legkésőbb 1966 január 1-ig beküldött legalább 3 írással (tudósítás, riport, interjú, szatíra, cikk, kommentár, glossza). Verssel, novellával pályázni nem lehet. Részt vehet a pályázaton minden olyan írás is, amely egy évnél nem régebben jelent meg. Név nélküli pályázatot nem fogadunk el.

A legjobb pályamunkákat a Magyar Újságírók Országos Szövetsége díjazza. I. díj: 500 — II. díj: 350 — III. díj: 200 forint.

A díjnyertes írásokat a Szegedi Egyetem közli.

Zenével és dallal gyógyítunk

Lengyel orvos-együttes nagysikerű szereplése a Tisza Szállóban

Még dübörög a taps. A szünni nem akaró hangorkánban újra meg újra meghajolnak a szereplők. A benyomások még frissek, de nagyon lenyűgözők és kedvesek. Nem csak azért, mert lengyelek vagytok Krystyna, Elzbieta, Jozef- és mi magyarok nagyon szeretünk Benneteket. Megpróbálok tárgyilagos lenni, de nehéz hivatalos hangú méltatást írni amikor a műsor nagyon jó volt s ráadásul az előadók a barátaink.

Tetszett, hogy annyira tudtatok lengyelek maradni, amikor ma a tánczenében a legkülönbözőbb nyugati stílusok versengenek és találnak követőkre. Ahogyan Krystyna Wieczorek a varsói Óvárosról, a Mazuri tavak nádasairól énekelt (és milyen ragyogóan) vagy Jozef Antepowicz a Lazienki parkról mindezeket a helyeket mi is végigjártuk.

Veletek mentünk a muzsika szárnyain világkörüli utatokra, együtt örültünk a kicsit szentimentálisan dallamos olasz slágerekne'c, és a ritmusos angol számoknak.

A kitűnő Scalpel-együttes nagyszerűen változtat előadásmódot, attól függően, hogy milyen karakterű számot ad elő. A Beatles-számok bizonyították, hogy méltó partnere a zenekar a szólistáknak. A számokat kitűnő hangszerelésben adták elő — talán néha a kelleténél nagyobb hangerővel. A zongorista Jerzy Woy az együttes vezetője elsőrangú manuális és improvizációs készségről tett tanúbizonyságot. A barnabőrű Sackey dobszólója igazi afrikai atmoszférájú perceket szerzett. De bátran állíthatom, hogy az egész együttes produkciója nemzetközi szinvonalon mozgott. A műsor véget ért. A szereplők helyet foglalnak a fehér asztalnál s elbeszélgetnek a vendéglátókkal az Orvostudományi Egyetem táncosaival, talán mondanom sem kell, hogy baráti légkörben.

— Félek, hogy nem tudjuk ezt a vendégszeretetet, ezt a testvéri fogadtatást viszonozni — szerénykedik a magyarul kitűnően beszélő Kazimierz Niemczewski.

Ránézek a lengyel vendégek boldogan csillogó szemére és már biztos vagyok benne, hogy az orvosegyetem táncosainak csodálatos élményben lesz részük lengyelországi útjuk során.

V. I. Z.

Kelemen János:

Egy nyár Itáliában

(Folytatás.)

ÍGY KEZDŐDÖTT Santa M-i tartózkodásom, életem egyik legszebb hónapja. Egy nagyszerű közösség életét éltem: panamai, Wales-i, ír, angol, francia, spanyol, német, holland, svájci, osztrák diákok és diáklányok jöttek itt össze. Bábeli nyelvzavar volt, s hányféle temperamentum, vélemény! — de mindenkit egyesített az olasz nyelv és a kultúra szeretete. Nem valami kongresszus volt ez, csak egy nyári egyetem, mégis alkalom kínálkozott vélemények kicserélésére, bizonyos kérdések tisztázására — s főleg egymás megismerésére. A Genovai Egyetem professzorai is ebben a szellemben igyekeztek a légkört megteremteni előadásaikban, fogadások, kirándulások és nyilvánosan rendezett viták alkalmából. Mondhatom, hogy ebben a hónapban nemcsak az olasz kultúrával és élettel ismerkedtem: egész Európa szivverését tapinthattam, amikor Maria Jesus elbeszélését hallgattam a spanyol lányok helyzetéről, vagy Isabel de Torres-szel vitatkoztam vallásról, ateizmusról, s Yvette Masson-nal a francia—német kapcsolatokról.

Kár, hogy csak egyedül voltam szocialista országból. Egyedül kellett egy bizonyos fokig érthető érdeklődés középpontjában állnom, szocialista nézeteinket képviselnem, s csak egyedül élhettem át azt az élményt is, hogy először emberek vagyunk, s csak azután különböző világnézetek hívei vagy rabjai.

Egy vitadélutánon került sor például hasonló élményre. Prof. Biasotti, egy testes, temperamentumos, nagyhangú, de rendkívül szimpatikus olasz vezette a vitát. Az ifjúság morális problémái voltak soron. Az olasz nyelvben a „lelki" és a „szellemi" fogalmát egy szó, a „spirituale" fejezi ki. A „lelkiség" pedig azonos vallásossággal, következésképpen csak az élhet szellemi életet, aki vallásos is. Prof. Biasotti úgy belemelegedett, hogy átszellemülten mesélte, minden reggel fütyülni támad kedve, mikor kilép a tengerpartra: annyira túlárad benne az öröm s a szeretet mindeme szépség Alkotója iránt. Ez hát, amit a „spirituale" szóval jelölt. Kis világnézeti összezördülés támadt köztünk. Elmondtam, én nem hiszek a Teremtőben, mégsem hiszem magam szellemileg kisebb értékű lénynek. S ha kimegyek a tengerpartra, nekem is fütyülni támad kedvem. Mért ne áradna bennem is túl az öröm annyi szépség láttán? Perché non aver piacera di tanta bellezza?

Ekkor pattant föl Victor Pérez Escolano, egy barcelonai építészhallgató, aki később nagyon-nagyon jó barátom lett. Fekete szemüvege ma is előttem táncol, s hallom hangját, mely mint anyanyelve, oly férfiasan keményen csengett. Ő katolikus — mondta. A vallás segítségével keresi a dolgok értelmét. Én dialektikus materialistának vallom magam, s szintén a dolgok értelmét keresem. Tehát egy a célunk. S ha mindketten komolyan hisszük, amit csinálunk, a különböző világnézet nem zavarhatja emberi kapcsolatainkat.

A PENZIÓ ahol laktam, hegyoldalon levő családi ház volt, amelynek négy-öt emeleti szobáját adták ki, főleg diákoknak. Az útról az emeletre lehetett bejutni egy kis hídon keresztül, a földszintre külön lépcső vezetett. A lenti lugasban étkeztünk, háromszor napjában. Signora Andriani főzött, a lányai szolgáltak ki, a már férjnél levő Pia és a tizenhatéves bájos Fernanda.

A penzió lakói ugyanazt a tarka összetételt mutatták, mint a nyári egyetem nemzetközi társasága. Mellettem két francia lány lakott a szőke Madelaine, s barátnője egy izgalmas szépség, a vöröshajú Yvette. Az egyetlen férfivendég Erwin volt, egy vak bécsi fiú. Szegény Erwin! Ha tudná, milyen lelki kalandom fűződik nevéhez! Amikor első este, az izgalmas fordulatokban bővelkedő hétfői nap után, vacsoránál bemutatkoztam a társaságnak, mellette kaptam helyet. Kétméteres, sovány, sápadt, húszéves ifjút láttam magam előtt. A vakok feszes, merev tartásával ült. Amikor lefeküdtem, azt láttam, hogy egy hosszú árnyék jelenik meg a szobámban, ingadozó, bizonytalan léptekkel közeleg, s az ágyam szélére telepedik. Ijedten felugrottam, s szánalmas hangon nyögtem: Signore, sosa vuole! Uram, mit akar! Aztán elszégyeltem magam: álmodtam. A néhány napos fáradsággal együtt járó izgalom terhelte túl idegrendszeremet.

Maria Jesus Martinez és Anna Marie egészítette még ki a társaságot, de hozzánk jártak étkezni a szomszéd penzió lakói is, részben diákok, részben nyaraló olaszok. Mindegyikük megérdemli, hogy egy portréban megörökítsem.

Itt van például Caloggero Surrenti. Neve és temperamentuma is jellegzetesen sziciliai. Agrigentoból származik — s még kiderült, hogy közös ismerősünk is van a messzi délen! —, most pedig Paviában dolgozik. Alacsony termetű, rendkívül mozgékony fiatalember, arca Hermeszéhez hasonló, görög őseinek szabályos vonásait őrzi. Nála nagyobb „donnaiuslc"-t, szoknyavadászt még nem láttam. Társaságunkban nem kevés csinos hölgy volt, ő hol egyiknek, hol másiknak csapta a szelet. De ha megjelent egy új nő a láthatáron, akit még nem ismert, valami ellenállhatatlan kényszer vezette, hogy lecsapjon rá. Egyszer, vasárnap, lenn a lugasban egy belga barátnőnk kezét szorongatta, amikor a kerti kapun belépett a szomszéd penzió most érkezett vendége, egy kis csodálatos, szőke holland lány, azzal a kérdéssel, hol van egy katolikus templom. Caleggero felpattant, és sebesen pergő nyelvvel magyarázta, hogy ő is éppen misére akar menni, tud egy jó templomot, elkíséri.

Oscar Baborsky neve viszont nem mutat olasz származásra. Nagyapja lengyel volt, szülei Fiumében éltek, édesapja még tud magyarul. Oscar néha felidézett egy-egy édesapjától tanult mondókát, valahogy így: „Eccer volt egy kisz Bence..."

(Folyt. köv.)

A hetedik művészet oktatásáról

Filmes órák a Ságváriban

Balázs Béla idézettel kezdődik a középiskolai tanárok számára készült és most megjelent Filmesztétikai olvasókönyv és módszertani útmutató.

„Amíg minden általános művészettörténeti és esztétikai tankönyvnek nem lesz fejezete, amely a filmművészetről szól, amíg annak nem lesz katedrája és kötelező tanórája a középiskolában, addig nem tudatosítottuk az ember fejlődésének egyik legfontosabb fordulatát századunkban."

Nos, a filmművészet oktatása bevonult az iskola falai közé.

„Európa-szerte nem sok ország oktatásügye vállalhatta eddig ezt a feladatot, olyan ország pedig, amely iskolarendszere, tantervi anyaga szerves részévé emelhette volna a hetedik művészet oktatását, Magyarországon kívül nincs is„ — írja bevezetőben a könyv szerkesztője Bölcs István.

Az 1965 66-os tanévben

az ország hatvan középiskolájának első osztályaiban kezdték meg a filmesztétika oktatását. A film sajátos formanyelvének, stílusának, jellegének megtanítása a magyarszakos tanárok feladata. Megnéztem egy „filmes" magyar órát, egyetemünk gyakorló iskolájában, a Ságvári Gimnáziumban. Előljáróban *Zsadányi Nagy* Árpád tájékoztatott az oktatás körülményeiről.

— Ebben a tanévben hat tanítási órán foglalkoztunk filmelméleti kérdésekkel. Tematikánkban szerepel az Elektra, a Ballada a katonáról, a Variációk egy témára és a Film a filmről című film vetítése, illetve megbeszélése. — mondotta.

— Milyen filmelméleti kérdésekről lesz szó az órákon?

— Beszélünk a film sajátos formanyelvéről, a képsíkokról, a beállításról, a kameraállásról. Megtanítjuk a montázs és a vágás fogalmát. A filmművészet tanításának felhasználásával is elmélyítjük a tanulókban a tartalom és a forma szoros összhangjáról már eddig tanultakat.

A filmesztétika oktatását fokozatosan bevezetik a II., III. és a IV. osztályokban is.

— Az a célunk, hogy négy év után olyan emberek fejezzék be a gimnáziumot, akik a filmet nemcsak szerető, hanem értő nézők is lesznek.

S aztán megkezdődött az óra.

Az iskola házi vetítőtermében

újra megelevenedett Klütaimnésztra és Agamemnón sorsánál története, ahogyan az az Elektra című filmen is láthattuk. Itt azonban — az elméleti ismeretek megszerzéséhez — elegendő volt a történet előzményeinek a bemutatása is. Az egész filmet a tanulók egy héttel korábban már látták.

Iskolafalak között eddig ismeretlen szavak röpködtek a levegőben: szuperplán, kistotál, nagytotál.

— Hol láttuk a filmben premier plánt? — kérdezte a tanár.

— Ott, ahol Klütaimnésztra arcát mutatta a kamara, miközben férjét várja. — válaszolt Szekszárdi Gizi.

— Hol láttuk nagytotált?... Kérdések, válaszok, igen a filmesztétika oktatása megkezdődött a gimnáziumokban. Századunk legnagyobb perspektivájú művészetének oktatása helyet kapott a gimnáziumi tantervben. Jogosan.

Hiányosságok persze akadnak. Tankönyv például még nincs. *Az egyetemi reform* sem fordított megfelelő gondot a leendő magyarszakos tanárok filmesztétikai felkészítésére.

Az első lépések azonban már megtörténtek. És ez sem kevés.

F. I.

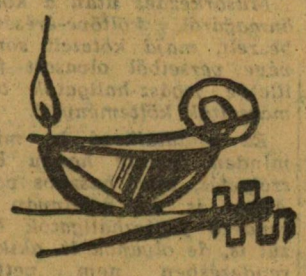

ESZMECSERE

Nincsen kiút?

„Nincsen kiút, körül vagyok zárva!
Ez persze lelkiismeretfurdalással jár, ami kezdetben
kényszeritett a cselekvésre, hogy kielégüljön az ember. Ma kezd kielégíteni maga a lelkiismeretfurdalás, mert egyre enyhébb, és csak rafináltan okoz fájdalmat.
Az egyetemen végképp ellobbantak belőlem az ambiciók.
Hogy miért? Pontosan magam sem tudom.
Talán azért, mert nem kötődöm immár sehová. Szüleim távol kerültek tőlem. Lehet, hogy az én bűnöm — biztosan az —, de nem tudom őket igazán szeretni. Nem azért, mert átlag falusi emberek, hanem azért, mert sem érzelmileg, sem gondolatilag nem kötődöm hozzájuk.
Érzelmileg azért nem, mert engem nem érdekelnek az élet úgynevezett valóságos oldalai, a mindennapi kaja, a ruha, meg ezek. Ezek számomra nem is másodlagos, hanem huszadlagos dolgok. Ezeknél sokkal előbbrevaló dolgok is vannak a világon. Pl: egyáltalán hogyan akar élni az ember, hogyan és kikkel? Ebből érthető az is, hogy gondolatilag miért nem kötődöm szüleimhez.
Szégyenlem ezt, nagyon fáj, de így van."

(Asperján György

Őszinte sorok?

— Igen.

— Tudatos önkínzás?

— Egy kicsit.

— Miért, és miért éppen így érez ez a parasztfiatal?

— Valószínűleg oka van rá.

— Mi ez az ok? Nem tudod?

— Nem csak sejtem.

— Hazudsz! Nos?

— Igazad van. Tudom. Eltávolodott — nem, nem is eltávolodott —, elidegenedett szüleitől.

— A divat sűrűjében állok, amikor elolvastam Asperján vallomását, két énem a fentebb leírt módon vitázott egymással. (Egy kíváncsi kérdés: manapság az a beteg aki nem skiozid típusú?) míg végül a vita hevében egyik énem kibökte a skizofréniánál is felkapottabb szót: elidegenedés.

Ez a fogalmak sorsa. Megunják eredeti jelentésüket, cserbenhagyják alkotójukat, sőt jól oldalba is rúgják.

De fordítsuk komolyra a szót!

Nem kísérelhetem megóvni a divat torzításaitól ezt a fogalmat. Ez a tudomány feladata. Mindenesetre elgondolkoztató tény, hogy az elidegenedés — szeretném hangsúlyozni, minden elkoptatottsága ellenére ez a kifejezés fejezi ki leghűbben a szülőgyerek, ember-ember közötti ellentétet — ma, a mi társadalmunkban is ilyen mérvű lehet.

Elidegenedés a szocializmusban

Mit alkothat az ember? Pl: államot, terméket, relációt. Ha ezek közül bármelyik (vagy mindegyik) elszakad alkotójától, sőt szembekerül azzal; elidegenedik tőle.

A munkamegosztás az osztálytársadalom létrejöttének előfeltétele. Szükséges az emberiség fejlődése érdekében, de eredeti funkciójának csak a torzulása valósult meg.

Létrehozta az egyoldalú embert, azaz nemcsak megkötötte az egyéniséget, hanem arra is lehetőséget adott, hogy az egyéniség monopolizálhassa a termelésben elfoglalt helyét, ami pedig döntő az érvényesülés, a több pénz a jobb élet, a műveltség szempontjából.

Ellentét jött létre az egyéniség és a társadalom között, mindenki mindenki ellen harcolt.

Így van ez a szocializmusban is?

„Nekünk nem olyan kommunista társadalommal van dolgunk, amely a saját alapjain kifejlődött, hanem ellenkezőleg olyannal, amely a békés társadalomban most bújik ki, amely tehát minden tekintetben, gazdaságilag, erkölcsileg, szellemében még magán viseli annak a régi társadalomnak az anyajegyét, melynek méhéből származik." (Marx-Engels: Válogatott művek II., Szikra 1949, 16. lap.)

Ha figyelembe vesszük Marx idézett megállapítását, (Marx a kommunizmus szót szocializmus értelemben használja), akkor könnyen belátható, hogy az elidegenedés nem a szocializmus specifikus sajátossága, hanem a szocializmusnak, mint átmeneti korszaknak jellemzője, s a megelőző társadalmi rendből átgyökeredző relikvia, amely ugyan bizonyos jelenségek — pl: a személyi kultusz — következtében erősödhet, de hatása visszavonhatatlanul csökkenő jelentőségű.

Az elidegenedés mindaddig létezik, amíg a társadalom meg nem szünteti a munkamegosztás tőkés formáját, — azaz funkciójának eltorzítását —, s olyan munka- és életkörülményeket nem teremt, amelyek következtében az elszemélytelenedett ember visszakaphatja egyéniségét.

Ez pedig a szó szoros értelmében vett kommunizmus. De egyelőre még 1965-öt írunk.

Család és szocializmus

Társadalmunk ma már nem antagonisztikus jellegű osztálytársadalom, ebből következik, hogy rendkívül erőteljesen polárizálódott rétegekre, csoportokra. Ennek a társadalomnak a fiataljai különböző eséllyel jönnek az

Szegedi joghallgatók Bulgáriában

A látogatás tapasztalatait Bodnár László foglalta össze. — Szófiában szakmai jellegű ismereteket szereztünk. Jártunk a Szófiai Felsőbíróságnál, (ez megfelel a mi Legfelsőbb Bíróságunknak), a szófiai Városi Tanácsnál és még néhány szervnél. Túlzás nélkül állíthatom, hogy mindegyikünk igyekezett minél jobban megismerni azt a szervet, amelyet lehetősége volt meglátogatni. minden után behatóan érdeklődtünk. Túl sok különbséget nem tapasztaltuk, de feltűnő, hogy a bolgár államigazgatás lényegesen előbb jár a társadalmasítás terén mint mi.

Érdekesnek tartottuk, hogy a bírókat választják.

Az oktatásról elmondhatom, hogy az átlagos óraszám kb. heti 20 óra, hiányoznak a kiegészítő társadalomtudományi tárgyak.

Az a véleményem, hogy a hallgatók, akik résztvettek ezen a tanulmányúton, nagyon sokat tanultak és értékes összehasonlításokat tudnak majd tenni a két ország azonos, vagy hasonló rendeltetésű szervei között.

Egy megállapodás

Az Állam- és Jogtudományi Kar KISZ-szervezete a bolgár diákküldöttséggel ittartózkodó ifjúsági szervezeti vezetőkkel a két kar Ifjúsági Szövetségei közötti kapcsolatok szélesítéséről tárgyalt.

Szóban megállapodtak abban, hogy kölcsönösen résztvesznek a tudományos diákköri konferenciákon (megfigyelőként), Ezenkívül állandó levelezést folytat a két kar, folyóiratok és érdekesebb tudományos cikkek cseréje is szerepel a megállapodásban.

A szerződést a közeljövőben küldi el a kari KISZ-szervezet Szófiában, aláírás és ratifikálás végett. Remélik, hogy ez is szorosabbá teszi azt a barátságot, amely már igen kedvezően alakult a két jogi kar között.

feke

Gólyabálak hatvanötben

Szilágyi Mózes felvétele

A szezon első gólyabálján. Tudományegyetemi „gólyák" a Hungáriában.

Mint minden évben, most is nagy várakozás előzte meg az elsősök első „igazi" bálját. Hogy ennek milyen nagy jelentősége van a gólyaélet alakulásában, annak bizonyítására hadd meséljek el egy csoporttársam s közöttem lezajlott párbeszédet. Mint főrendező, mindenkit agitáltam a megjelenésre. Többek között ezt a harmadéves kislányt is.

Gyere el a gólyabálba, biztos nagyon jól fogod érezni magad!

Letargikusan legyintett, s ezt felelte:

– Dehogy megyek, egyszer voltam életemben, akkor is nagyon megjártam! –

(Ugyanis gólyabáli „ismerősével" már az esküvő időpontján gondolkozik.)

A bálon a következő tapasztalatot szereztük. Gólyáink nagyrésze még nem önállósult, csapatokat alkot, s úgy jelenik meg mindenütt. Így születtek meg jegyelővételkor a 10–20 személyes asztalok. A kisebbik rész már jól tájékozódik az egyetemi életben, úgyhogy kettesben is merte vállalni a kockázatot.

Hogy milyen nagy volt az érdeklődés, azt az bizonyítja legjobban, hogy az összes jegy elkelt elővételben. Így a helyszínen néha heves jelenetek keletkeztek, voltak, akik nem óhajtották a kapuban tudomásul venni, hogy már nem jut számukra hely. De rendezőink higgadt fellépése időben békés elvonulásra késztette őket – verekedésre nem került sor.

Aki jegy birtokában kapun belül került, megpróbálta megkeresni az asztalát. Az esetek többségében elég volt egy rendezői felvilágosítás, ha probléma merült fel, igyekeztünk azonnal megoldani.

10 órára megteltek a termek, a Hungária zenekar tust húzott, s Hevér László KISZ VB-titkár szavai után megkezdődött tánc.

A legforróbb légkör a Márványteremben alakult ki. Itt az egyetemi zenekar fáradságot és hangot nem kímélve húzta a talpalávalót.

Éjfél felé az Étterem felsorakozott a Márványterem mögé és sok-sok jogász igyekezett bebizonyítani: „nem ütik a jogászt agyon" – értesüléseink szerint nem is volt senkinek ilyen szándéka.

Lassan egyenletes ritkulás kezdődött a bálozók soraiban, a hangulatban azonban nem tapasztaltunk változást.

Négy órakor eljártuk az utolsó csárdást, véget vetettünk a zenének- befejeződött az 1965-i tudományegyetemi gólyabál.

Eredményeiről később kapunk híreket – a cikk elején közölthöz hasonló párbeszédekben.

Bíró Zsuzsanna

*

Hát ilyen volt az első: a József Attila Tudományegyetem gólyabálja a Hungária Szálló összes termeiben. Akik ott voltak, nem panaszkodhatnak: táncoltak, jól szórakoztak. Egy héttel később pedig nem különben a Tanárképző Főiskola, s az utána következő hét péntekjén az Orvostudományi Egyetem gólyabálján.

A gólyabálak szezonja befejeződött és egészében véve jól sikerültnek mondható. A fiúk találtak maguknak lányokat, a lányok találtak maguknak fiúkat. Új párok tűnnek fel esténként a Stefánián, a Széchenyi téren; új naplókat kezdenek írni valahogy így: „megismerkedtünk 1965 októberében a gólyabálon..."

S majd év végén és jövő év elején a Farsangkor már nem lesz gond partnert találni az elsőéveseknek sem.

AFRICA — HUNGARY

Egy család: két világrész

A harmadik „vegyesházasság" asszonya október közepén gyermekágyban feküdt. A férj, Willie Washington tagadhatatlanul ingerült volt. Albérletben laknak, albérleti gondokkal küszködnek. Mint mások is.

A „vegyes házasság", „fekete-fehér házasság" szóösszetételek használatakor berzenkedik a nyelvérzék. Kimondásuk előtt, vagy elhangzásuk közben más szavakat keresünk. S egyre kevesebben lesznek, akik nem találják a helyes fogalmakat. Az alábbi két történet is a megkülönböztetés ellen emel szót. Közös *emberi* dolgokról és egyszínű *szerelemről* beszélünk.

*

Johnnie *Yankson* 1962-ben utazott először Magyarországra s 1965 augusztus 30-án kötött házasságot.

Megérkezésem után – az első hónapokban sok hülyeséget kérdeztek. Furcsán éreztem magam – mondja.

Meg kellett szokni az idegen környezetet, az eltérő szokásokat. A külföldi diákoknál előbb-utóbb jelentkezik a honvágy. A „furcsa érzéshez" hozzájárult az is, hogy egyszer városi fiatalok a hajóról jövet megtámadtak a Dóm-téren.

– Kivételesnek tartottam az esetet. Láttam, hogy a magyarok többsége rendes ember, és szeretnek bennünket. Az utcán történt megállításokon, a ránk bámulásokon megpróbáltam felülemelkedni. Az előítéleteket nem vettem komolyan.

Jaksa Annamária három éve végezte el a konzervatóriumot. Megismerkedésüket elősegítette, hogy a ghanai fiú megszokta a számára kezdetben különös viszonyokat. Felesége szülei kedvesek voltak.

– Hogyan reagáltak a házasság tervére saját hozzátartozói?

– Megismerkedésünkről rögtön írtam az otthoniaknak. Hosszú idő telt el azóta. Látták, hogy komoly dolgokról van szó. Beleegyeztek.

Ő az Apáti Kollégiumban él, felesége, aki Sándorfalván tanít, egy Dugonics-téri albérletben lakik.

– Kértünk lakást a tanácstól, de még nem kaptunk választ. A külföldi diákok csak addig maradnának egy lakásban, amíg tanulnak.

Tehetetlenségről tanúskodó, és attól szabadulni akaró mosollyal teszi hozzá:

– Ilyen lakásviszonyok között az idegen ember nem érzi jól magát.

Ugyanezt mondják a magyar diák-házaspárok is, amíg a József Attila Diákotthon negyedik emeletén a nyáron felszabadított szobák novemberben is üresen állnak.

*

– Nincs semmiféle lakásproblémánk. A városi pártbizottságra mentem. Kértem, hogy nyugodt helyen élhessünk, mert tanulni szeretnék. Nem luxusról van szó. Ha nem támogatják az igénylésemet, kinevetnek bennünket az utcán. Sándor elvtárs, mint igaz kommunista, megértett – mondja Mikol *Sarungi*.

A magas szigorló orvos keresztbevetett lábakkal ül. Tíz perce érkezett a kórházból.

Nézésén és szavain nem látszik fáradtság. Házassága történetéről beszélve szeme néha itt, előttem is elborul, hangja most is felerősödik. És tekintete olykor kisímul.

Dr Nagy C. Eszter ötöd éves volt, amikor az anyakönyvvezető előtt megjelentek. A szülők hozzájárulását nem kérték.

– Fehér-fekete házasság Csongrád megyében a miénkig nem jött létre. Úgy gondoltuk, hogy nem várunk tovább. Előtte is sokat piszkáltak minket. Nem akartunk játszani. Szerettük egymást. Ha népek barátságáról beszélnek, elhatároztuk, hogy gyakorlatban is megmutatjuk: nincs különbség a másmás színű emberek között.

Egy ideig a kollégiumban laktak, külön szobákban, ugyanúgy, mint a magyar fiatalok.

– Az ember megértéséről van szó. Nehéz volt, bár az egyetem tanulmányi osztálya segített rajtunk, ahol csak tudott – mint a szüleink, úgy viselkedtek velünk szemben. Évfolyamtársaim magatartásán semmi változást nem vettem észre, sőt barátságunk még erősödött a házasság után.

Fürdőszoba nem volt, a kályha füstölt a Hajnóczy utcai egy szobás lakásban – amikor jött a gyerek. Hat vizsgát kellett letenni a szigorló orvos anyának. Mikor szabad idejében begyújtott, mosdatott, fiát bal karjában dajkálta, s jobb kezén a bőrgyógyászati tankönyvből tanult. Hat hónapig egymást váltották a gyereknél. Ifjú Sarungi Martin Adam most rokonoknál nevelkedik és 16 kg-on felül érzi magát.

– Otthon még mindig nem bírok tanulni, ezért a klinikán, vagy a könyvtárban használom ki az időmet. De jobban vagyok. Tíz hónap múlva hazautazunk. Feleségem szívósan tanul angolul. Nevetve mondta, hogy Albert Sweizerként dolgozik majd. Boldogok vagyunk. Nagyon fogok vigyázni rá.

Két boldog fiatal az anyakönyvvezető előtt. Johnnie Yonkson és Jaksa Annamária – szegedi egyetemi hallgatók.

Sokan mondták, hogy nem tudnak együtt tanulni.

– Eszter továbbra is megtartotta kitűnő és jeles eredményét. Én dolgozom mint bárki.

És milyen lesz a gyerek, kérdezték az „aggódók".

– Ember lesz.

Géza Ferenc

egyetemre felvételizni, a már felvettek különböző alapról indulnak a diploma megszerzéséért.

Problémák is különbözőek!

Volt már részük valaha abban az érzésben, amikor az ember próbálna kitörni a környezet, a család rácsaiból, a közönyből, az értetlenségből, az unalomból, az elesettségből? Próbálna kitörni, de nem tud. Visszahull.

Látták már valaha azokat a gyűlölködő tekinteteket, amelyek szinte elűzik az övéik közé örömmel visszatérő, segíteni akaró fiatal diplomást, az Urat?

Ilyen is van a szocializmusban.

És tennünk kellene valamit!

De tanácstalanok, tehetetlenek vagyunk.

„Két probléma kölcsönösen erősíti egymást. Egy bizonyos társadalmi intézmény (a család) nyilvánvaló elidegenedése, valamint tehetetlenségünk ezzel az elidegenedéssel szemben." (Adam Schaff: Az egyén és teremtményei.)

Igen, a család. A társadalom mikrostrukturája. Mint emberi, társadalmi termék, a család is elidegenedik alkotójától a biológiai és társadalmi szükséglettől, amely létrehozza s elidegenedik mint forma önmaga tartalmától. Az idők folyamán szerkezetében mélyreható változások következnek be, de a keret nem változik.

A szocialista társadalom is elfogadja. A családot megszüntetni nem tudjuk, nem is akarjuk, egyszerűen azért, mert nincs jobb, – gondoljunk csak Madách Falanszter-társadalmára, ami már nem is emberi –, és megszüntetésére nincs is szükség. De igenis szükséges a családon belőle elidegenedés tompítása.

Őszinte kérdések egyetemi hallgatókhoz

Felmérést végeztem mind munkás-paraszt, mind pedig értelmiségi származású egyetemisták között.

A felmérés során az alanyok a következő kérdésekre feleltek:

1. **Szereted szüleidet? Ez a szeretet egyúttal tisztelet is?**
2. **Hogyan fogadják szüleid azt a tényt, hogy lassan felnőtt leszel, új benyomásokat szerzel, egyre többet tudsz?**
3. **Érezteted velük műveltségedet?**
4. **Elégedettek szüleid, hogy egyetemen tanulsz? Elégedett vagy te is?**
5. **Hogyan szüntetnéd meg, illetve hogyan tompítanád az elhidegülést, eltávolodást?**

A sokszor fésületlen, de őszinte gondolatokat változtatás nélkül közlöm!

Még valami: Nem szándékozom szociológiai tanulmányt írni. Erre felkészültségem nem ad lehetőséget, korom miatt pedig híján vagyok a kellő objektivitásnak.

I.

Szereted szüleidet? Ez a szeretet egyúttal tisztelet is?

Kukkantsunk be egy kicsit az egyszerű családi otthonba!

A fő helyen áll a televízió. Előtte ül a család. Mindenki nézi a képet, de a muzsikát csak ismerősünk hallja. Nem érti, de már néha élvezi, ellankad, ismét egy olyan rész következik, ami felkavarja... A családfő közbelép. Kikapcsolja a gépet, a koncertet macskanyávogásnak nevezi.

Lefeküsznek.

Ismerősünk nem tanulhatott zenét, de annyi műveltség már ragadt rá – hiszen szüntelen-szorgalmasan dolgozta le hátrányát másokkal szemben –, hogy néha a komoly zene be tud törni kedélyvilágába.

Szüleid?

Komoly, becsületes, kimondottan értelmes munkásemberek. Ismerősünk szereti, de ilyen esetekben nehezen tudja tisztelni is őket.

Elválasztható egymástól a szeretet és a tisztelet? Nézzük csak mit mondanak a kérdezettek!

A parasztszármazású: *„Szeretem őket, és ezt természetesnek is tartom".*

Az értelmiségi származású: *„Szeretem őket, bár sok mindenben nem értünk egyet, és soha nem is fogunk. Már kevésbé tisztelem őket, különösen apámat, mivel tudok egy-két régi dolgáról anyámmal kapcsolatban. Jelenleg sem olyan a viselkedése, hogy tiszteletet ébresszen bennem."*

Hasonlítsuk össze a két választ!

Szeretet és tisztelet együtt

Az első rövid, velős vélemény. – És a tiszteletről egy szó sincs! Természetesnek tartja a szülői szeretetet, magától értetődőnek a szülői tiszteletet. (Vagy talán éppen azért nem említi a tiszteletet, mert egyáltalán nem tartja magától értetődőnek?) A második újraolvasása után láthatjuk, hogy külön is szó van mindkét fogalomról. Kiderül, hogy szeretni csak feltétel nélkül lehet, de tisztelni...

(Hogy tisztán lássuk a két fogalom keveredését – ami különben Asperján Vallomásában is szembeötlő – a mindennapi életben, hadd említsek meg egy példát.

Emlékezzünk csak gyermekkorunk ismerős párbeszédére!

– Mondd csak, szeretsz ha megveszem neked ezt a léggömböt, biciklit, labdát, lépegető exkavátort?

– Nagyon foglak szeretni, de csak akkor, ha megveszed.) Úgy érzem, a szeretet elsősorban emócionális töltetű, a tisztelet pedig bizonyos erkölcsi tulajdonságok függvénye.

Egy munkásfiatal igen érdekes sorai látnak e kérdésben mélyebbre:

„Igen, szeretem őket úgy, mint gyermek a szüleit. Mindent megkaptam és megkapok tőlük, ami erejükből telik. Látom, tudom, hogy szeretnek, s fáj, ha összezördülünk. Utána gyakran bocsánatot kérek akár én, akár édesanya vagy édesapa a hibás... Úgy gondolom, a szeretet és a tisztelet távol áll egymástól. Világosabban: Maradéktalanul szeretem, de nem maradéktalanul tisztelem szüleimet. Ez fakadhat nagyobb műveltségemből, de legfőbb oka a sok kispolgári szokás. Egyszer én is szülő leszek, s nem akarok annyi kispolgáriságot mutatni gyermekeimnek. Közelebb szeretnék férkőzni szívükhöz, szeretném megérteni problémáikat, s ha tudok, akkor segíteni is akarok a megoldásban."

A legnagyobb öröm hallani a mai gyerekpótlék autó-kutyavilágban nemcsak egy, hanem lehetőleg több gyerek igényléséről. A második mondatban kifejeződik mindaz, ami fiatalunk nem kap meg a szívközelség, a segítenitudás, a problémák megértésének hiánya. Ez a fiatal mindent megkap.

Mi ez a minden? Könyv, ruha, pénz. (Első öltönyét érettségire kapta, ballonkabátja sohase volt, orkánról nem is beszélek, stoppolt nadrágban jár, – de százszor jobban megbecsüli azt a keveset, mint egyes fiatal-öregek.)

Taníttatják.

Valóban. Mindent megkap. De az értelmiségi szülők is megadják ugyanezeket – valamivel jobb kivitelben –, és még ezen felül külön nyelvórákra, zenét tanulni járatják gyermekeiket. És azért a konyhában és külön szobában való felkészülés között is van egy kis különbség.

Az a sok kispolgári szokás?

Ne felejtsük el, hogy még csak húsz év telt el 1945 óta, s ha e probléma éle lecsorbult is, azért még ma is probléma.

Az utolsó kérdezett nem írta le, de én tudom, hogy édesapja azért hagyta ott rendes foglalkozását, s ment más jövedelmező, de tikkasztóbb állásba, hogy gyermeke az otthon lévő 4 mellett egyetemen tanulhasson.

Alanyunk hálás, büszke szüleire, környezetére, a nehéz munka tisztelete él benne, tudja mivel tartozik, de mást is tud, többet is tud. Kevés közös témájuk van, nem értik meg egymást.

Szájából szépen hallik a bensőséges édesanya, édesapa szó, és mégis...

(Folytatása következik)

(Folytatása következik)

Hízó László
II. éves bölcsészhallg.

Azzal a szándékkal kezdtük meg Hízó László hosszabb írásának közlését, hogy a benne fölvetett kérdésekről vitát alakítsunk ki a lap hasábjain. Úgy érezzük, lényeges egyetemi ifjúságunkat foglalkoztató problémákat feszeget a cikkében. Várjuk olvasóink véleményét, vitatkozó, vagy kiegészítő hozzászólásait.

Szerkesztőség.

Gratulálunk

A Magyar Televízió és a Magyarország szerkesztősége európai politikai fejtörőjének győztese tudományegyetemünk hallgatója, Hali János lett.

Két hónapja ismerem. Mióta együtt lakunk a kollégiumban. Keveset tudok róla. Tudom, hogy többet van a könyvtárban, mint bárhol másutt, a kollégiumi szobánkat is beleértve, tudom, hogy esténként sokáig fennmarad olvasni még, amikor már javában alszunk. Magáról nagyon ritkán beszél. Szemérmességből?

Győzelmében bizonyítékot látok a magam meggyőződése mellett. Ő is mindig, mindenből tanul, csak éppen... De hagyjuk ezt! Tény, hogy nem a jegyzet és a tankönyv tudja mindig a legtöbbet adni.

S mindezen túl: Hali János sikere nem lehet közömbös a karnak, nekünk. Ezért gratulálok most neki így is, nyilvánosan – még egyszer az első személyes kézszorítás után.

Izes Mihály

SZÉLRÓZSA

JEAN-PAUL SARTRE-T az Arab Liga kezdeményezésére meghívta tájékoztatásügyi minisztériuma, hogy látogassa meg országukat.

*

PRÁGAI HÍRADÁS SZERINT megjelenik Vladimír Clementis önéletrajza. A volt külügyminisztert 1952-ben kivégezték. A kötethez Laco Novomesky, a neves szlovák költő írt előszót. Novomeskyt, akit tíz évi börtönre ítéltek 1963-ban Clementissel együtt rehabilitálták.

*

GÜNTER GRASS ÚJ SZÍNMŰVÉN, „A plebejusok lázadásá"-nak Berlinben lesz az ősbemutatója. A darabot a jövő év elején a bécsi Burgtheater is előadja Werner Düggelin rendezésében. Az írót nemrég tüntették ki a darmstadti Német Akadémia „Georg Büchner-díjával".

*

JEVGENIJ PASTERNAK, BORIS PASTERNAK FIA előkészíti apjának második verskötetét, amelyet zsebkönyv formájában adnak ki Moszkvában.

*

KENTON COE FIATAL AMERIKAI ZENESZERZŐ operát komponált Julien Green „Dél" című darabjából. Az új dalműnek Marseilleben volt az ősbemutatója Jean-Pierre Marty vezényletével.

*

MIODRAG BULATOVIC montenegrói író új regénye, „A szamárháton lovagló hős„ háborús szatíra, amelynek egy pojáca a főszereplője. Novemberben jelenik meg a párizsi Seuil kiadó gondozásában, mivel a kézirat kinyomatását Jugoszláviában nem engedélyezték.

*

ANGLIA ÉS FRANCIAORSZÁG szabályozta a közös filmgyártás kérdését. A közös filmek költségvetése nem lehet kevesebb, mint százezer font sterling és forgatásukat mind a két kormánynak engedélyeznie kell.

*

A NYUGATNÉMET BOCHUMBAN új tanszéket létesítettek az egyetemen végzett tanárok és bölcsészek számára. Szemináriumokban tovább képezhetik magukat és ápolhatják az egyetemmel való kapcsolatot.

*

BERGMAN PROFESSZOR, az ismert svéd színháztudományi szakember magnoszalag-archívumot létesít a világszínpad legjelentősebb mai előadásainak megörökítésére.

*

„NATIONAL MEDAL OF LITERATURE" címmel új irodalmi díjat alapítottak az Egyesült Államokban. Az eddigi két legfontosabb díjjal, a National Book Award-dal és a Pulitzer-díjjal ellentétben ezt a jutalmat egyetlen személynek — lírikusnak, drámairónak, regényírónak, filozófusnak vagy kritikusnak — ítélik oda életművéért. A National Medal of Literature összege ötezer dollár és adományozása a National Book Committee hatáskörébe tartozik.

*

LERMONTOV-FILMTRILÓGIÁT FORGAT Sztanyiszlav Rosztockij szovjet rendező Vlagyimir Ivasovval a főszerepben.

összeállította:
Boldog Balázs

Búcsúztak a tanítványok

Több mint ötven esztendei oktatói munka után nyugalomba vonult dr. Greguss Pál egyetemi tanár

Greguss professzor nyugalomba vonulását hivatalosan az egyetem rektora jelentette be, a József Attila Tudományegyetemen tanévnyitó ünnepségén. Az azóta eltelt hetek az egyetemtől: a jól ismert termektől, falaktól, professzortársaktól, oktatóktól, egykori és mostani tanítványoktól való elbúcsúzás hetei voltak.

Több mint ötven esztendő után. Ötven esztendei szakadatlan oktatómunka — s mellette szívós, célratörő és eredményekben gazdag tudósi pályafutás. Keveseknek adatik meg ilyen vitalitás, ilyen életerő és tennivágyás, mely a Növénytani Intézet nyugalmazott tanszékvezető professzorában ifjúságától kezdve mostanáig pillanatra nem lanyhuló hévvel lobogott.

Nemzedékek nőttek föl: tudósgenerációk és pedagógus-nemzedékek a szeme előtt, az ő mindenre figyelő, okos és szeretettől áthatott irányításával.

Tanszékén minden oktató — a tanszék jelenlegi vezetőjét, dr. Horváth Imre docenset is beleértve — egykor tanítványa volt.

A tanítványok búcsúztak Greguss professzortól a napokban. Az egykoriak, akik már tudósok és oktatók, s a maiak, akikből nem is sokára szintén tanárok, tudósok lesznek.

A tanszék előadótermében a meghitt, családias ünnepségen dr. Horváth Imre köszöntötte a nyugalomba vonult professzor, majd dr. Simoncsics Pál adjunktus méltatta Greguss Pál tudósi és tanári pályafutását.

Ezt követően a negyed- és ötödéves biológus szakos hallgatók — akiket még tanított köszöntötték professzorukat, majd az ünnepelt emelkedett szólásra. Beszédében az élet három legnagyobb kincsét adta útravalóul a tanítványainak:

— Életem minden pillanatában — mondotta — szemem előtt lebegett ez a hármas tanulság, s igyekeztem a dolgaimat mindig nekik megfelelően elrendezni. Három alappillére van az emberi életnek, a tudás, a szeretet és az egészség. Soha egyiket sem szabad szem elől téveszteni, háttérbe szorítani a másik rovására, mert abban a pillanatban felborul az egyensúly, megbomlik életünk egészséges harmóniája.

Beszélt a professzor hosszú tanári működéséről és tudományos pályafutása eseményeiről, majd beszéde végén meghatottan köszönte meg az őt ünneplő kollegák és hallgatók szeretetét és figyelmességét.

Greguss professzor kereken száz szemesztert oktatott az egyetemen mostani nyugalomba vonulásáig. Megválni azonban most is csak hivatalosan válik meg tanszékétől, tanítványaitól. Valójában minden nap bejár az intézetbe, speciálkollégiumot vezet, dolgozik, alkot, s éppen most is egy Prágából egy félévre hozzá küldött kolleganőt, fiatal tudósjelöltet segít tanácsokkal, útmutatásokkal tudományos kutatómunkájának eredményei között való eligazodásában.

Dr. Greguss Pál nyugalmazott egyetemi tanár, Kossuth-díjas tudós, a biológiai tudományok doktora élete, pályafutása, hivatásszeretete és lankadatlan munkakedve példa és tanulság lehet az utána következő generációk előtt.

★

dr. Greguss Pál Kossuth-díjas professzor munka közben

EGY KIS FALUBAN született, Tornyán, 1889-ben. Apja asztalosmester volt, később gyári munkás. Iskoláit Aradon a gimnáziumban, majd a tanítóképzőben végezte. Tizenötéves korától maga tartotta fenn magát, otthonról nem kapott támogatást. Tanult és dolgozott, hogy tanulhasson. Botanikus tanárai Perlaki Gábor és Wagner János ébresztették föl benne az érdeklődést a növénytan, a növények világa iránt s ez az érdeklődés hamarosan a jövendő tudós kutató tudásszomjává mélyült. Közben tanulmányai és munkája mellett sportolt is: országos gerelyvető bajnoka volt és csúcstartó, s többször nyert bajnokságot súlylökésben és diszkoszvetésben is. Az aradi tanítóképző elvégzése után Budapestre került a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskolára, ahol Moesz Gusztáv botanikus tanár irányításával tovább mélyítette tudását. Mint főiskolás nyerte el a Természettudományi Társulat Schilberszky Károly Milleneumi pályadíját, 15 arany jutalommal. „A suriáni tengerszemek kovamoszatai" című dolgozatával.

Így kezdődött tudósi pályafutása. Közben átkerült a főiskola elvégzése után a pesti egyetemre. Tovább sportol, főiskolai bajnok s ugyanakkor egymás után jelennek meg tudományos dolgozatai. A háborúban katona, de kinn a fronton is tanul. Megszerzi kitünő képesítéssel 1916-ban a tanári diplomát, Prágába kerül a német egyetemre jeles botanikus tudósok előadásait hallgatja, közben beiratkozik az orvosi fakultásra is. Itt Prágában írja az egyik német szakfolyóirat számára jelentős dolgozatát a növényvilág polyphyletikus fejlődéstörténetéről amelyre nemzetközi Tudományos körökben is felfigyeltek. Leszerelik, s néhány évi középiskolai tanítás után — miközben összesen 17 tankönyvet (polgáriskolai, liceumi, tanítóképzőintézeti stb) ír meg — 1928-ban Szegedre kerül, mint az idehelyezett főiskola egyik tanára.

Közben 1927-ben a Pázmány Péter Tudományegyetem egyetemi magántanárrá habilitálta. Ő volt az első olyan tudós, aki polgáriskolai tanári diplomával jutott el az egyetemi magántanári képesítés megszerzéséig. Miután a Szegedi Polgáriskolai Tanárképző Főiskolára helyezték, amelynek korábban hallgatója volt és az idén kapta aranydiplomáját, itt tizenkét éven keresztül működött a növénytani tanszék vezetőjeként s 1940-be innen került át a szegedi tudományegyetem növénytani tanszékére.

EGYIK LEGJELENTŐSEBB sikert és példátlan közérdeklődést fölkeltő művét mint főiskolai tanár adja ki. „A növények csodálatos élete" című ismeretterjesztő stílusban, olvasmányosan megírt munkáját, melynek 500 rajzát maga készítette el és amelynek előszavát Móra Ferenc írta. Három évvel később jelenik meg „Bevezetés az örökléstanba" című munkája, amely az első örökléstani tankönyv volt akkor. 1941-ben a Magyar Tudományos Akadémia jelenteti meg „A közép-európai harasztok spórái" című könyvét, majd 1945-ben ugyancsak az Akadémia kiadásában napvilágot lát. „A közép-európai fák és cserjék meghatározása szövettani alapon" című 1000 eredeti mikrofényképpel és 250 tábla eredeti rajzzal gazdagon illusztrált tudományos munkája.

Tíz évvel később 1955-ben adták ki angol és német nyelven „Az élő fenyőfélék xylotómiája" című alapvető jelentőségű s az egész világon azóta is ilyen munkaként használt nagy műve amely az év legszebb könyve volt. 1959-ben kiadták német nyelven „Holzanatomie der europäischen Laubhölzer" című munkáját, majd 1964/65-ben angol és magyar nyelven „A szárazföldi növényvilág trifiletikus fejlődéstörténete" című könyvét. Jelenleg két könyve van előkészületben, mindkettő angol nyelven jelenik meg. Az egyik „Magyarországi kövült fák monográfiája", a másik „Élő Cycasfélék monográfiája" címmel. Befejezés előtt áll a könyvsorozat hetedik kötete, mely „A föld fenyőféléinek xylotomiája" címmel lát majd napvilágot.

TUDOMÁNYOS ÉS OKTATÓI munkássága elismeréseként 1955-ben ,1959-ben és 1965-ben Munkaérdemrenddel, 1958-ban Kossuth-díjjal tüntette ki Greguss professzort Kormányzatunk. A Természettudományi Társulat díztagjává választa. A Francia Botanikai Társaság emlékéremmel tüntette ki 1954-ben, érdemei elismeréseként tagja a Nemzeti Dendrológiai Uniónak, a Nemzeti Taxonómiai Társaságnak, a Nemzetközi Paleontológiai Társaságnak, a Nemzetközi Morfológiai Társaságnak, a német Botanikai Társaságnak s tiszteletbeli tagja az indiai Paleontológiai Társaságnak. 1956 óta a biológiai tudományok doktora cím birtokosa. Az elmúlt 15 évben 4 nemzetközi kongresszus ismertette tudományos munkássága eredményeit s 8 külföldi egyetemen tartott előadásokat. Jelenleg is igen széleskörű tudományos kapcsolatot tart fenn, a világ legkülönbözőbb országaiban élő botanikusokkal.

A tudós életpályája elválaszthatatlanul összeforrt az oktatóéval. Greguss professzor szaktudományában úttörője volt a szemléltetés pedagógiai módszerei széleskörű alkalmazásának, a rajzokkal, képek bemutatásával, vetítéssel kiegészített előadások tartásának, a gyakorlati laboratóriumi és természetjáró botanikai gyűjtőmunka rendszeres alkalmazásának az oktatásban számos pedagógiai, didaktikai kérdésekkel foglalkozó cikket is írt. Lendületes, színes előadásai mindig sok hallgatót vonzottak, s következetessége, rendkivüli gondossága és körültekintése közismert volt oktatói körökben. A tanítvány közül azóta 3 egyetemi tanár, 4 főiskolai tanár, 8 adjuntus maga is tudós oktató már.

A tudós és a pedagógus most már magánember. Átadta helyét a következő nemzedéknek, a fiataloknak. A munkát azonban, amit 52 évvel ezelőtt kezdett el, magánemberként is folytatja tovább. A munka maga az élet.

Papp Lajos

Egyetemista költők

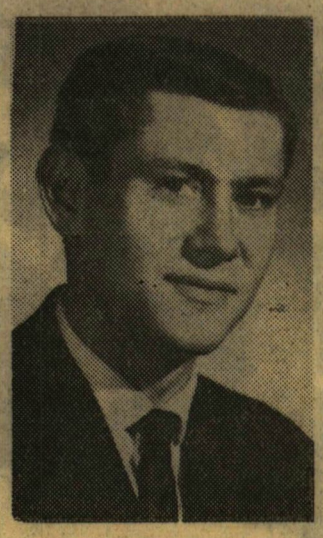

Cegléden születtem 1944. január 28-án. Iskoláim Cegléden, Püspökladányban, Mindszenten, Szentesen végeztem. Itt érettségiztem 1962-ben. Utána ugyanitt dolgoztam egy évig. Jelenleg a Szegedi Tanárképző Főiskola III. éves magyar—történelem—testnevelés szakos hallgatója vagyok. Irodalommal komolyabban középiskolás korom óta foglalkozom. Verseimmel 1965-ben a Tanárképző Főiskola pályázatán az első helyen végeztem.

Jelenleg a mai magyar irodalommal és a beszéd nyelvészeti problémáival foglalkozom. Legszívesebben Juhász Ferenc, Baranyi Ferenc és a mai magyar novellisták műveit forgatom.

Újfaludi László

HITEM

Vallásom hitem
Az emberre épül, s nem csodákra
De épül szigorú igazságra.

Ez a kor, ez a valóság
Mely összefog, s velem a felnőtt világ
Fog kezet, s vezet, figyeli léptemet.

Keserű füst fojtja torkomat
Apáim vére, s bűne visszaszáll
De vállalom, mert jobb, mint a hallgatás.

Szigorú rendben őrzök mindent
Mit jelen, múlt belém ötvözött
S így dicsérek Embert
Békét
Szerelmet.
Mert ez vagyok, ők egyek velem.

VALLOMÁS

Miért szeretlek?
Nem tudom
Talán? A virágok illatát
hordod magadban, s felém
lásd kitárod öntudatlan
Árnyékok, fények sulya
bukik puhaszemű éjbe
Csodálatos igazságot hoz
szavaid visszfénye
Szeretlek
Mert benned mozdul
A keménybeszédű rezdülés
A halkszavú csendes elmerengés
Mert benne vagy
minden tudott
és ösztönös gondolatomban.
Mert vagy.

Színház és igények

— Adva van egy színház.

— Adott egy fiatal szereplőgárda.

— Mindehhez hozzájön egy meglehetősen nagy társadalmi réteg, amely számba jöhetne, mint érdeklődő.

Ezt olvasva azt hihetnők, és joggal, hogy ez a színház elsőrangú, és példájával országos figyelemre tarthat igényt. Pedig tévedünk, mert mindehhez egy lényeges, és egy kevésbé fontos, de csöppet sem elhanyagolható tényező hiányzik. Ezek: megfelelő és modern műsorterv, és széleskörű propaganda;...

...és mindez Szegeden van. Abban a városban, ahol olyan sokat tettek a kultúra ügyéért a Szabadtéri Játékok létrehozásával és fenntartásával. Ugyanitt senki sem figyel fel a Nemzeti Színház Kamaraszínházára, és ennek lehetőségeire.

Sokan beszélnek a színház válságáról. Szerintük a TV és a film háttérbe szorítja a színpadot, részint, mert több kényelmet nyújt, részint tömörségével és tágasabb régiokban mozgatható valószerűbbségével. Aki azonban figyelemmel kíséri a színházi életet, rögtön láthatja, hogy ez nem egészen így van. Az vitathatatlan, hogy a nagy színházak vesztettek népszerűségükből, de ezzel egyidőben a kisebbek előretörtek. Kialakult törzsközösségük, és az ennek megfelelő repertoárjuk. (Prózai színházakra gondolok.)

Szegeden is egyre nő — főleg az értelmiség, és talán leginkább a diákok közt — a színház, méginkább a modern színház iránti igény. Nézzük meg, hogy kielégíthetik-e ezt!

A Nemzeti Színház évről évre jobbnál-jobb operákat, és újabban — fejlődőképes tánckarára építve — balleteket is tűz műsorára.

A próza tekintetében koránt sem állunk ilyen jól, márpedig az igény itt is megvan, talán fokozottabban is, mint az előzőkben. Ennek kielégítésére a Kamaraszínház volna hivatott. Ám a várakozásnak korántsem tesz eleget. Bár utóbb bemutatott darabjai kétségtelen jószándékra utalnak, azonban csupán ezzel nem lehetünk megelégedve. Egy mai színház repertoárjából nem hiányozhatnak Sartre, Anouilh, Camus, Ionesco, Dürenmatt stb. művei, nem beszélve a mai magyar és szovjet drámáról. Ám ha látni akarjuk valamelyik darabjukat, a színházjegyhez óhatatlanul meg kellene váltanunk az egyhavi ösztöndíjunknál alig olcsóbb returjegyet Budapestre.

Persze maga a műsor még nem minden. Fel is kell rá hívni a figyelmet. Kapcsolatot kell keresnie a színháznak a felsőoktatási intézmények és középiskolák KISZ-szervezetével. Ezek nagyon szívesen segítenek a közönségszervezésben.

Még egyet: nem is túlságosan nagy költséggel a kamara-színházat, melynek mostani állapota, berendezése erősen kifogásolható, közvetlen hangulatú, nagyon modern kis-színházzá varázsolhatnánk, amit kérni és megkívánni — azt hiszem — ma már nem túlzott igényesség.

Szávay István

Ismét megrendezik a

SZERENCSE SORSJÁTÉKOT!

Volt már „szerencsés" ember Csongrád megyében. Főnyereménnyel húzták ki a sorsjegyét. A dolog most megismétlődhet. A Szerencse sorsjáték ugyanis megismétlődik: október 20 óta ismét árulják a szerencse sorsjegyeket postások, újságárusok, üzemi és iskolai hírlapterjesztők.

Jól járhat, aki vásárol: nyerhet két szobás családi házat garázzsal, gépkocsival, nyerhet Moszkvics, Wartburg, Trabant személygépkocsit, 2 személyes 12 napos egyiptomi utazást, 15 ezer, 12 ezer és 10 ezer forint értékben vásárlási utalványokat, televíziós készülékeket hűtőszekrényt, táskarádiót, zsebrádiót, karórát, fényképezőgépet stb. A sorsjáték bevételével a Nemzetközi Újságíró Szervezet szolidaritási alapját gazdagítják. Ez az alap a gyarmati elnyomás ellen függetlenségükért küzdő népeket támogatja.

Vásároljon szerencse sorsjegyeket: szerencséje lesz. Csak 4 forint! Négy forintért Moszkvics 408-as személygépkocsihoz is hozzájuthat.

Botanika óh!

A levél... A növények egyik ismertetőjele a levél. Annak formája, erezettsége, a levélszél mintázata.

A pitypang levélszélét kacuros levélszélnek mondja a szakirodalom. Az igen, de nem a nagy fantáziájú és kis tudású hallgató: az kacérosnak mondja. Ő tudja, miért.

Könyvespolcok között

Látogatás Szeged könyvtáraiban

Az égnek törő óriásházakat ezernyi tégla és építőelem alkotja. Az egyetemes emberi kultúra végtelenbe magasodó épülete ugyanígy foglalja magába a korszakok építőköveit a — könyveket.

I.

Az Egyetemi Könyvtár folyosói elárulják: az olvasókban minden hely foglalt. Belépve a megszokott kép fogad — lányok és fiúk hajlanak jegyzetek és könyvek fölé. Szemben, hegynyi „Kultúra világa" és más útirajz könyv mellett találom Váradi Mária és Tóth Mária gyógyszerészhallgatónőket.

„Érdeklődésünk nem véletlenül szól a Jugoszlávia című fejezeteknek. Nyáron ottjártunk és akkori élményeinket így akarjuk felfrissíteni — s bevalljuk: szélesíteni is.

A folyóiratolvasó. Régi újságok fiatal olvasója Bohony Nándor főiskolás, a „Viharsarok népe" 1954. évfolyamát lapozza.

„Diákköri dolgozatomhoz gyűjtök anyagot, nevezetesen: „A makói pártharcok története 1944-től" című témán dolgozom. Számomra óriási segítséget nyújt a régi krónikás által feljegyzett események, történetek feldolgozása. Az itt összegyűjtött ilyen jellegű anyagot máshol nem is tudnám beszerezni, megtalálni, ezért napjaimból jutó szabadidőmet is itt töltöm."

Még egy pillantás vissza a szűknek tűnő, de valójában egész világot magábanfoglaló teremre — Palotás Éva a könyvtár szolgálatkész munkatársa példányokat segít válogatni — s máris indulunk következő állomásunk az

Orvostudományi Egyetem könyvtára felé. Itt meglepetés vár, mert ki hinné, hogy ötödéves TTK-s hallgatókkal találkozunk először: Nagy Máriával és Kenyeres Évával.

II.

A lányok helyett Pálfi Gyula, a könyvtár vezetője válaszol: „Megyénkben csak intézményünk rendelkezik a „Chemical abstracte" folyóirattal, s így szükség esetén szívesen nyújtottuk rendelkezésére más pálya művelőinek is. A hallgatónők jelenleg szakdolgozatuk megírásán fáradoznak, melyhez igen nagy segítséget nyújt az említett folyóirat."

Özv. dr. Korpási Istvánné népes csoporttal érkezik — könyvtárat, és köteteit mutatja új tagoknak és látogatóknak. Henz Anna elsőéves orvostanhallgatónő nem titkolt érdeklődéssel fordul a jól felszerelt könyvtár speciális berendezéséhez: a mikrofilm-olvasóhoz.

A hallgatók számára fenntartott helyen már „haladók" — Szepesvári Elemér és Szász Károly ötödéves orvostanhallgatók forgatják kimondhatatlan nevű öles könyveiket. Bizony alapos tudású, vagy legalább gyakorlott „orvostársasági embernek" kellene lennem, hogy precíz válaszukat leírjam, s így csak megközelítő „magyar" fordítással árulhatom el a jegyeztek címeit: „Enzimaktivitás és jellemzői..." Tovább nem kérdeztem — indultunk harmadik célunk:

III

a városi Somogyi Könyvtár épülete felé.

A fiú Pestről való, a lány szegedi. Főiskolások mindketten, a könyvtár állandó vendégei.

„Az utolsó asztalnál szoktunk ülni — Most városok monográfiái közül válogatunk — Géza pesti és érdeklik a kerületek utcanév változásai, elrendezésük stb.

Irént a nyelvészet és irodalmi témák vonzzák.

Mivel ők ketten sosem magukról — mindig másikukról beszéltek — megkérdeztem, végül bemutathatom-e őket együtt? Tehát akik mindig együtt vannak az utolsó asztalnál: Korányi Irén és Tarnyi Géza.

IV.

Százötezer kötet könyv. Köztük ritkabecsű, muzeális értékek. Tizennyolcadik századi könyvritkaságok. Tanszékeken, szakágak szerinti megosztásban elhelyezett állomány. Zsúfoltság, helyhiány: mind a könyvek, mind a könyvek forgatóinak elhelyezése szempontjából. Leginkább ezek a tények jellemzik a Szegedi Tanárképző Főiskola könyvtárát *Simor* Jánosné könyvtárvezető s tapasztalataink szerint.

Mit mond a könyvtár vezetője az itt folyó munka problémáiról, a könyvtár életéről, kapcsolatairól?

Úgyszólván az ország, sőt Európa legjelentősebb könyvtáraival van jó kapcsolatunk, persze az utóbbiakkal csak közvetve.

Közelebbi és testvéri a kontaktus, a szegedi Egyetemi és Somogyi Könyvtárral, valamint a Budapesti Széchenyi könyvtárral.

Nincs baj akkor sem, ha idehaza Magyarországon nem tudunk beszerezni hiányzó külföldi kötetet — megkapjuk a Széchenyi könyvtáron keresztül könyvtári kölcsönzés túján bármilyen nagyobb európai intézménytől. Az is előfordul, hogy tőlünk kérnek egyedi, ritka példányt. Nem titok, gyűjteményünk rendelkezik a XVIII. századbeli muzeális értéket képviselő könyvekkel, régi értékes irodalmi töredékekkel —, melyek az ilyen irányban kutatók körében joggal tarthatnak számot érdeklődésre.

De nemcsak könyvekkel foglalkozunk, hanem folyóiratokkal lapokkal is.

Az elmélyedt kutatómunkához, a tanuláshoz nélkülözhetetlen az alapos olvasottság." Ezt a mondatot valahol egy pesti könytvár falán olvastam. Igaz szűkebb hazánkban — Szegeden sehol sem láttam ilyen fölírásokat, ajánlásokat. De találkoztam olyanokkal, akik napról-napra gyakorlatukban valósítják meg mindezt. És ez nagyon jó dolog.

Matkó István

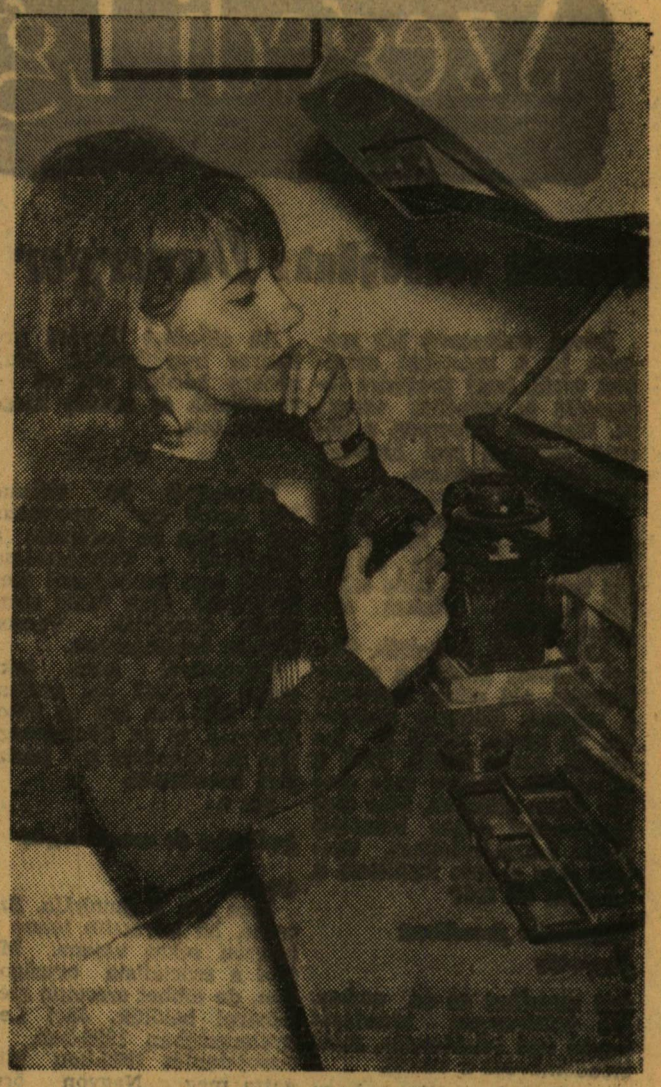

Henz Anna orvostanhallgató ismerkedik a mikrofilm-olvasó berendezéssel az Orvostudományi Egyetem Központi Könyvtárában

Ketten: a „két Mária" készül az élménybeszámolóra az Egyetemi Könyvtár olvasótermében lexikonok és földrajzkönyvek társaságában.

A folyóiratolvasóban pedig Bohony Nándor és Fülöp Lajos böngészi a régi és mostani újságokat — Palotás Éva, a könyvtár munkatársa tanácsai alapján. Szilágyi Mózes felv.

Négy hónap mérlege

Hetvenegynéhányan vártuk az ünnepélyes diplomakiosztást július harmadikán az Auditorium Maximumban. Azóta négy hónap telt el, s a négy hónap alatt sok minden történt. A háromnegyed száz bölcsész már nem bölcsész többé, tanárok lettek, tanárok lettünk, falun, városon, Borsodban, Somogyban a fővárosban és Szegeden. — ki hová került. A bölcsész név utáni nosztalgiánk emlegetése — bármilyen nagy is — nem vezetne messzire. Hagyjuk hát a múltat, nézzük inkább a jelent!

Mi lehet, mi lett és mi lehetne belőlünk?

N. S. Történelem—német szakos. Családi és lakáskörülményei miatt ment Vásárhelyre. Az állások elosztása előtt félve suttogva közölte közvetlen környezetével leendő munkahelyének nevét és címét. Az V. éves bölcsészközlemény akkor azt mondta róla: szerencséje van, jól járt. Jól járt? — Annak ellenére, hogy középiskolai tanári diplomát szerzett, általános iskolában tanít, testnevelést és oroszt, az utóbbit tagozatos osztályban... Jól járt-e? Mindenki szerencsésnek tartja, ő is elégedett. Igaz, nem lakik albérletben, lakása van. Tudja, hogy átmeneti a helyzete, tanul és bizakodik.

M. S Magyar—történelem szakos. Már V. éves korában Pesten végezte a kötelező tanítási gyakorlatot. Pesti lakása van (lakása? — egy fél szoba, de az „állandó"!) szeretett volna a fővárosba kerülni. „Sikere volt!" A lakásától három villamosmegállónyira, egy gimnáziumban tanít. 24 órában. Ebből 12 óra párhuzamos osztályokban történelem. „Egy héten 12-szer hallom ugyanazt az anyagot!" — írta legutóbb. A másik 12 óra is történelem, pedig az irodalom volt mindene. Egy budai irodalmi színpadnál társadalmi munkában elégíti ki irodalmi igényeit. Szabó Lőrinc hagyatékát kutatja. Juhász Ferenc költői munkásságával foglalkozik. „A tanári karban idegennek érzem magam. Nincs egy ember, akivel úgy megbeszélhetném emberi problémáimat, mint azt annak idején Szegeden tettük. Egyszer lemegyek Hozzátok és csak beszélgetünk. De azt vég nélkül." — írja egy kicsit elkeseredetten egyik levelében.

Neki szabad volt Pestre menni! Senki sem vonhatja felelősségre, még a saját lelkiismerete sem. Ő „nyüzsög", tényleg kihasznál minden tanulási, tanítási és művelődési lehetőséget. Nem mindenki teszi ezt!

B. D. Magyar—történelem szakos. Fonyódon angolt tanít. Az angol tanárnő „angolul" fogadta. Zavarba jött és magyarul válaszolt: Sajnos nekem még nem megy olyan jól.

V. M. Magyar—orosz szakos. Kiskunfélegyházán tanít, Szegeden lakik feleségével albérletben. A reggeli gyorssal megy, délután érkezik. Anyagi helyzetük mérlege: 1300 Ft — (utazási költség + albérlet).

És végül e sorok írója: F. I. magyar—történelem szakos: A középiskolát is beleszámítva nyolc évig készült tanárnak, egy évig újságírónak. Most a Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumban tanít. Egy I. osztálynak a főnöke, ókori történelmet tanít, középkort és irodalomolvasását.

Mi lesz belőlünk? — Most már tanárok vagyunk, de a német szakos még testnevelést tanít, a történész angolt, az orosz szakosnak még nincs lakása, az irodalmat szeretőnek az iskolában nincs alkalma irodalommal foglalkozni. — Négy hónappal a diploma megszerzése után. De egy év múlva, vagy két év múlva? Lassan minden elrendeződik. Lassan. S addig is tanítanak mindanynyiunkat a munkás hétköznapok.

Válogatott szeretnék lenni

Azt mondják, a jó munkához idő kell. Nos, én ezt sportnyelven, így mondanám: a jó eredményhez szorgalmas edzés és kitartás kell. Így van ezzel Süli József is, aki szabadidejének túlnyomó részét a vörös salakon tölti, s kinek utóbbi eredményeit nem lehet figyelmen kívül hagyni.

— Ez év szeptemberében (18—19-én) rendezték meg a Népstadionban a Béke és Barátság nemzetek közötti ifjúsági sporttalálkozót, melyre engem is meghívtak — mondja. Hat ország jelentette be részvételét: Szovjetunió, NDK, Bulgária, Jugoszlávia, Csehszlovákia és Magyarország. A mezőny erős volt. Én 400 m-en indultam és 50,2 mp-vel a II. helyet szereztem meg, ezzel bejutva a válogatott hallgatók közé.

Arra a kérdésre, hogy mi volt legkedvesebb élménye gondolkodás nélkül a nemzetközi erőpróbát említi, mert mint mondja: olyan nagy emberekkel lehettem együtt, mint Faragó, Fejér, nem beszélve a határon túliakról.

Talán az idei szezonban már nem lesz nagy hajrá. Ez azonban nem jelenti az edzések kihagyását. Nincs pardon, dolgozni kell. Míg az idő engedi Pestre jár technikai edzésre. A téli hónapokban részint Szegeden, részint a tatai táborban alapoz.

Horcsik Ibolya

Szegedi Egyetem

Francia vendégünk: *Duverger professzor*

Rövid, szűkszavú hír számolt be a legutóbbi számban arról, hogy Szegedre látogatott és előadást tartott M. Maurice *Duverger*, a párizsi egyetem jogi karának politikai professzora, a Le Monde politikai szerkesztője.

Az emberekben talán megmaradt a kis hír, s egy átlagos Szakembert láttak, aki valamilyen — talán egyesek számára érdekes előadást tartott.

Akik látták, hallották, többet tudnak. Látták a szikár franciát, aki szinte mereven, a tudósok fölényes szigorával az arcán, lépett a terembe. Aztán felállt. Ettől a pillanattól kezdve más ember állott előttünk. Már első mondatával szinte közelebb lépett hallgatóságához. Szavait még le sem fordította a tolmács, de már

mindenki feszülten figyelte

mit mondhat ez az ember, aki tudományos előadását szinte úgy tolmácsolta, mint előadóművész a verset.

— Tudtuk róla, hogy gyakran foglalkozik a szocialista országokkal, igen objektíven, gyakran rokonszenvvel szemléli a szocialista építést, és politikát. Nem cáfolt rá erre a véleményre, amelyet előzetesen *Kovács* István professzor, a vendéglátók nevében mondott bevezetőjében.

Előrebocsátotta, hogy az előadásban kifejtett eszmék a saját elképzelései. Nem általánosságban kíván előadást tartani a politika tudománya és a hatalom viszonyáról.

Alapelvként megvilágította, hogy mit ért politikai tudományon: „A politikai tudományok keretében minden emberi csoporton belüli hatalomérvényesítést kell vizsgálni." Nem ért egyet azzal az irányzattal, amely a politika tudományát az állami jelenségek, pusztán az államhatalom jellegének vizsgálatára korlátozza. Az államhatalom lényegét is csak úgy érthetjük meg, ha a hozzá közeleső társadalmi jelenségekkel együtt vizsgáljuk. Az ilyen vizsgálat fontosságát az is aláhúzza, hogy a politikai tudomány és a hatalom érvényesülése minden embercsoporton belül, mindenütt más és más lehet. Értékelte ezzel kapcsolatban a nyugati politikai szociológiai kutatások eredményeit. Úgy véli, hogy igen széleskörű tényfeltáró munka folyt eddig. Bizonyos fokig azonban elmaradt az elméleti bázis kiépítése.

Szólt a szocialista államok tudományának fejlődéséről is. Véleménye szerint talán itt ellentétes irányú problémák jelentkeznek. Igen erőteljes az elméleti alapok feltárása, viszonylag gyengébb az előrehaladás a konkrét vizsgálatok területén. E konkrét vizsgálatok alapján lehet mentesülni a szubjektivista hibáktól.

A hatalommal való viszszaélés lehetőségének felvetődése mellett még egy elvonatkoztatott hatalom veszélyét, az ún. „bürokratikus veszélyt" is lényegesnek látja, amely abban jut kifejeződésre, hogy a csoport tagjai már nem tudják, hogy kitől jönnek a parancsok.

Hangsúlyozta a hatalom szükségességét, de párhuzamba hozta egy olyan elméleti szemponttal, amelyet Saint-Just idézettel jellemzett: „Nem lehet ártatlanul kormányozni!"

Befejezésül szinte bocsánatkérő mosollyal mondta: „Lehet, hogy meglepő az, amit Önöknek itt elmondtam, s az, hogy szinte mindent relatívnak hírdettem, Goethe-t idézem, azt a mondását, amelyet Lenin is nagyon szeretett: „Az elmélet, barátom szürke, de zöld az élet aranyfája."

Az előadást Kovács professzor megköszönte, majd néhány kérdést tett fel a vendégnek és néhány kiegészítést tett.

•

Elhangzott az előadás. Mit csinál egy professzor, aki vendég ha befejezte az előadását? Természetesen eleget tesz vendéglátói meghívásának, akik fehér asztal mellé invitálják. Vacsora közben beszélgetünk.

Önmagáról nem sokat mond el. 1942 óta professzor. 1944-ben lett az alkotmányjog és az államigazgatási jog előadója a párizsi jogi fakultáson.

Ma a

politika és szociológia

tanára.

Igen sok a munkája. Szeretné, ha kevesebb lenne és nagyon sokat utazna. Már járt a szocialista országokban, de többet szeretne megismerni belőlük. Járt Lengyelországban 1956-ban, a Szovjetuniót 1962-ben látogatta meg. Nagyon örül, hogy most ide is meghívták, bár nem sokat látott még, inkább utazott, előadott.

Milyen kapcsolatban áll az ifjúsággal? Egyszerűen együtt él velük. „Az algériai háború idején állást kellett foglalnom néhány kérdésben. — A diákok között ekkor már széleskörű agitáció folyt, a diákok nemzetközi szervezete felvette a harcot az OAS ellen. Ezzel én is egyetértettem."

Humorosan meséli el, hogy ellene is merényletet követtek el ekkor, „a korabeli divat szerint".

„Van egy barátom — mondja —, akit szintén megpróbáltak felrobbantani. Vele elhatároztuk, hogy klubot alakítunk, amelynek jelvénye egy villám lesz, a robbanás jel, s ebbe a klubba csak azt vesszük be, aki ellen merényletet kíséreltek meg!"

Amikor a francia diákszervezetek jelenlegi helyzetéről beszél, komoly aggodalommal mondja — a francia diákszervezetek krízisen mennek keresztül. Úgy érzik, most nincs előttük egy olyan cél, amiért harcolni, küzdeni lehetne, kellene. „Tapasztalataim alapján adhatok egy tanácsot, nem pontosan azért, hogy ezt be is tartsák; — Tájékozódjanak, mielőtt ítéletet mondanak!"

Mentegetőzik, kissé fáradt, — elbúcsúzunk. A professzor még marad, s beszélgetni kezd a vendéglátókkal, Szajnáról, Párizsról...

Feke László

Bemutatjuk

Gulyás László

hármasugró fizikus

Az 1964/65-ös tanév végén A mi sportkörünk: a SZEAC címen ismertettük az egyetemi sportkör egyes szakosztályainak életét, vezetését és történetének egy szakaszát. Az volt a célunk, hogy az egyetemi hallgatókhoz közelebb hozzuk a SZEAC-ot, egy kicsit ügyet csináljunk a „Hajrá SZEAC-"ból.

Most ugyanezzel a céllal indítunk egy sorozatot, melyben bemutatjuk a sportkör legaktívabb, legeredményesebb versenyzőit és vezetőit. Első alkalommal Gulyás Lászlót interjuvoltuk meg.

IV. éves matematika-fizika szakos hallgató. Tanulmányi eredménye a 4,2 és a 4,8 között mozog. Megyei hármasugró csúcstartó, I. osztályú versenyző.

— Csak tavaly lettem az. — mondja szerényen. 14,30 m a szint, s a Bp. Spartacus nemzetközi versenyén ugrottam ennél először nagyobbat. Idén javítottam meg a megyei csúcsot.

Tegyük hozzá: háromszor is. 14,56, 14,59, 14,64. Ezek a számok jelzik a csúcs alakulását. A 14,64-es ugrás Szegeden született, az NB I B. utolsó fordulóján. Gulyás László a városi — most már NB I-es férfi atlétaválogatottnak a tagja.

— Hogyan kezdődött sportolói pályafutásod?

— Békésen jártam középiskolába, itt kóstoltam bele először az atlétikába. Tusz Feri bácsinak köszönhetem, hogy hármasugró lett belőlem. („Tusz Feri bácsi" most a Magyar Atlétikai Szövetség ugró szakfelügyelője.) Középiskolás koromban 13,29 volt a legjobb eredményem. Szegedre kerültem, s most Szabó László főiskolai adjunktus az edzőm.

— Edzés után már nem sok időd marad másra...

— Csak időbeosztás kérdése. Aki igazán szereti az atlétikát — vagy más sportot is —, az nem veszi időkiesésének azt a napi másfél órát, amit edzésen tölt. Ezzel nem is lenne baj. Hanem az étkezés! Alapozó és formábahozó időszakban szinte farkasétvágya van az embernek. A napi két edzés bizony igénybeveszi a szervezetet. Ilyenkor aztán mit volt mit tenni, mint a saját zsebpénzemet is ennivalóra költeni. Több esetben a szobatársaim segítettek ki. Nem panaszképpen mondom, de ha az atléták annak az anyagi támogatásnak csak egy hányadát kapnák, amit más sportágbeliek, akkor egészen más helyzet alakulhatna ki. Az atlétika egyetemi profilú sportág, itt Szegeden mégsem tud gyökeret verni, többek között ilyen okok miatt sem.

Sajnos, Gulyás Lászlónak ebben a kérdésben tökéletesen igaza van.

— És mik a további céljaid?

— Szeretném, ha jövőre 15 méter felett állandósíthatnám a formámat. 1967-ben pedig — legalább egyszer — jó lenne 16 méter felett ugrani. Idén persze sűrűsödött a napi programom. A félvezetők témaköréből írom a szakdolgozatom, s most már hetente kétszer az intézetbe is be kell járni dolgozni.

Mi azonban hisszük, hogy Gulyás Lászlót ez a munkatöbblet sem veti vissza a felkészülésben. Erős akaratú, céljait világosan látó magabiztos embernek ismerjük. És emellett végtelenül szerény. Pedig 4,82-es tanulmányi átlag és 14,64 méteres hármasugró eredmény mellett nincs mit szerénykedni. 1963-ban méltán kapott Jó tanuló — Jó sportoló kitüntetést.

Farkas István

REKVIEM?..

A Népsport 400 nézőt írt — jóindulattal. Valójában mintegy 250—300 megátalkodott, nehézszivű, de mindhalálig szurkoló szegedi nézte végig a Szeac—Dorogi Bányász NB I-es bajnoki mérkőzést. Beletörődve már az elkerülhetetlenben, de remélve mégis, hogy a búcsúzás legalább jó labdarúgást és esetleg szegedi győzelmet hoz.

A mérkőzés azonban csak újabb csalódást hozott: gyönge fásult játékot és — vereséget.

Az „egyetemista" csapat tehát kiesett a Nemzeti Bajnokság első osztályából. Alighanem jó-időre szól ez a kiesés, mert visszakerülni aztán már sokkal, de sokkal nehezebb, mint kiesni.

Miért esett ki a csapat? Mert... mert... mert... Sorolhatnánk az okokat, amelyekről mindenki tud, mindenki beszél. Kereshetnénk a bűnbakokat is, a csapatban és a csapaton kívül. De minek! Tény az, hogy a csapat kiesett s meg kell mondjuk azt is, megérdemelt volt ez a kiesés. Így nem lehet az első osztályban megmaradni! Ilyen csapatszellemmel, az edzéseknek az elhanyagolásával, állandó lezserkedések és a küzdőszellem ilyen a minimálisnál is elégtelenebb foka mellett.

S mi következik ezután? Munkának, megfeszített, minden eddiginél szívósabb munkának kellene következnie. Szigornak, fegyelemnek... Oktalan kesergések, gyászzene, rekviem helyett.

És persze, mindenek előtt jobb labdarúgásnak.

pl.

Utazás előtt

Lengyelországba készül az Orvostudományi Egyetem Művészegyüttesének tánccsoportja

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Művészegyütteséhez indultam, hogy riportot készítsek. Már előre láttam a bevezető sorokat, valahogy így; Libbenő szoknyák, pengő sarkantyúk, zeneszó, pirult arcú táncosok... Azután beléptem az Orvostudományi Egyetem Művelődési Otthonának egyik termébe, pontosabban először egy szűk előszobába. A falon szögek, amelyeken a legkülönbözőbb ruhadarabok lógtak festői összevisszaságban. Az ajtón keresztül — mekkora csalódás — nem szűrődött ki zene, sem sarkantyúpengés, sőt miután benyitottam nem láttam libbenő szoknyákat, csak a táncosokat, akik elkeseredett arccal ültek és vitatkoztak.

A bemutatkozás után *Kerek* Attila a művelődési otthon fiatal igazgatója világosít fel, hogy a jelenlévő

tizenhat dühös ember

a lengyelországi vendégszereplés miatt kesereg.

— Ugyanis az utazást már ki tudja hányadszor vagyunk kénytelenek elhalasztani, mondanom sem kell, hogy rajtunk kivülálló okok miatt.

— Hogyan került sor az utazás megszervezésére, mely kétségkívül rangot ad az együttesnek? — fordulok *Fábián* Lajos koreografushoz, aki „civilben" egyébként szigorló orvos.

— Bevezetőül csak annyit, hogy az elmúlt évben ünnepeltük az, együttes fennállásának 15 éves évfordulóját. Tizenötévi munkánk elismerését jelenti ez a külföldi vendégszereplés amelyet a szakszervezet finansziroz és szervez.

Az elmúlt másfél évtized sok sikert hozott. Megismertek bennünket nemcsak szűkebb hazánkban Szegeden, hanem az ország más nagyobb városaiban is. A legnagyobb elismerést talán mégis a „Szocialista Kultúráért" kitüntetés jelenti, amelyet 1962-ben kaptuk meg.

Ma már a tánccsoporton kívül citerazenekarunk, kamarakórusunk és irodalmi szinpadunk is van.

Természetesen a sok örömbe némi keserűség is vegyül,

Én most csak a népi együttesünk problémáiról beszélek, hiszen ott vagyok érdekelve és azokat ismerem elsősorban.

Rögtön az első nehézség, hogy amíg az egész együttesnek szakképzett művészeti vezetője van *Szász* Károly a Szegedi Nemzeti Színház rendezője személyében, addig nekünk nincs szakképzett koreografusunk.

Anyagilag a szakszervezet támogat bennünket. Ha szükségét látjuk, sok segítő kéz nyúl felénk. Az egyik leglelkesebb patrónusunk *Totka* Bálint, akire úgyszólván az együttes megalakulása óta számíthatunk bármiben.

Van még egy igen nehezen megoldható probléma, az utánpótlás kérdése.

Nincs elegendő fiútáncos

Lányok aránylag sokan jelentkeznek, de a teremtés koronái egyelőre égetően hiányoznak. De a világért sem akarok csak panaszkodni! — csendül meg az optimizmus Fábián hangjában. — Dolgoztunk eddig is, dolgozni fogunk ezután is.

— Hallhatnék valamit a lengyelországi programról?

— Az eddigi legnagyobb sikerünk a „Boszorkányper" című táncdráma volt, amit tavaly a Szegedi Nemzeti Színházban is bemutattunk önálló esten. Ennek lengyelországi műsorratűzése nem lehetséges, mert egy lengyel csoport jön hozzánk- akiket egyébként nagyon várunk — s ők mintegy huszan érkeznek, ami azt jelenti, hogy Lengyelországban ugyanilyen létszámú együttest fogadnak.

Vass I. Zoltán

S A K K

Rovatvezető: dr. Blahó György

A nemzetközi sakkélet nyavalyái

A SZEKUNDÁNS

(Folytatás)

A szekundáns(ok) baráti tanácsa, elemzői segítsége tényleg olyan döntő jelentőségű, hogy a nagy versenyek eredménytáblázatának kialakításában mindenütt az ő kezük nyomát kell keresnünk? A sok lúd mindig disznót győz?

30 esztendővel ennekelőtte, az 1935-ös nagy moszkvai nemzetközi versenyen az első fordulóban világszenzációt keltett Botvinnik 12 lépéses győzelme a félelmetes támadójátékos Spielmann nagymester ellen:

CARO—KANN VÉDELEM. Botvinnik—Spielmann, Moszkva 1935. február 15. 1. c4 c6 2. e4 d5 3. ed cd 4. d4 Hf6 5. Hc3 Hc6 6. Fg5. Lépéscserével Botvinnik akkori változata: a Panov támadás állott elő **Vb6 7. cd Vb2:** Az itt kínálkozó 8. Ha4 Vb4 9. Fd2 Vd4+ 10. dc tisztnyerés voltaképp csapda He4! 11. Fe3 Vb4+ 12. Ke2 bc miatt. Botvinnik azonban „csuklóból"" húzta a helyes választ: **8. Bc1!** „Spielmann e lépés után csaknem 1 óra hosszat merengett eliramló egysége után" — írja a korabeli kommentátor, Nagy Géza dr. **Hb4 9. Ha4 Va2: 10. Fc4 Fg4 11. Hf3 Ff3: 12. gf** — sötét föladta mert vezére csak a 12. — Va3 13. Bc3 Hc2+ 14. Vc2: tisztvesztéssel menthető.

Mi köze lehet egy 12 lépéses rövidzárlatos játszmának a — rendszerint függőben hagyáskor munkába lépő — szekundánsokhoz és elemzőkhöz? Hallgassuk meg talán magát a póruljárt nagymestert (M. Sv. 20:186,1935): „E vereségnek megvan egyébként a története, melyet immár megfelelő idő távolából nem akarok a sakkvilág előtt eltitkolni. Varsótól az orosz határ felé utaztunkban egy külföldi sakkújságíró a legszigorúbb titoktartás pecsétje alatt közölte velem, hogy sikerült neki a Caro—Kann védelem Botvinnik kedvelte Panov-változatát egyszer s mindenkorra megdöntenie. Eszméjét oly meggyőzően és ékesszólóan fejtegette, hogy egyszerűen hipnotizált és még csak azon sem hökkentem meg, hogy miért épp én vagyok az a szerencsés, akinek csak úgy minden további nélkül, pusztán egy az étkezőkocsiban elfogyasztott flaskó borért ezt az értékes titkot fölajánlotta. Nos, ki írhatja le boldogságomat, midőn a sorsoláskor kiderült, hogy rögtön az első fordulóban játszom Botvinnik ellen, sötéttel. Már láttam a kövér egyest az eredménytáblázatba ugrani és minden gondolkodás nélkül pergettem le az első lépéseket — de ennél tovább nem is jutottam, mert amikor végre el akartam mélvülni az állásban, végtelen csalódásomra azt vettem észre, hogy vezérem menthetetlenül elveszett. Rösztelltem azonnal föladni és forma kedvéért még tettem néhány görcsös lépést. De azután olyan tans tört ki, mint valami földrengés és az embertömegen át visszamenekültem a szállómba. Erkölcsileg összetörtem és úgy éreztem, hogy az összes játszmát elfogom veszíteni. Teljes összeomlásomból csak is a határtalan orosz vendégszeretet mentett meg. Hozattam egy üveg nehéz krími bort és mellette gyorsan visszanyertem lelki egyensúlyomat. De az említett külföldi újságírót akkor már nem kináltam meg."

Tanulság: egy szekundáns is tévedhet...

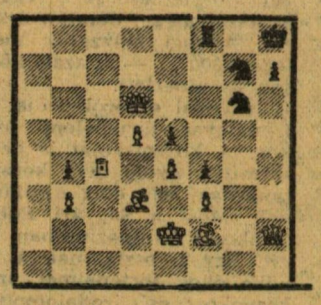

Világos: Ke2, Vd6, Bc4, Fd3, Ff2; gy.: b3, d5, e4, f3 9)

Sötét: Kh8, Vh2, Bf6, Hg6, Hg7, gy: b4, e5, f4, h7 (9)

Az 1961. évi Clare Benedict Kupa utolsó fordulójában a **Pfeifer (NSZK) — Littlewood** (Anglia) játszma maradt itt függőben mivel az osztrák csapat fél ponttal vezetett a versenyben a németek előtt, e parti kimenetelétől függött a kupa sorsa! A teljes német csapat (L. Schmid! Unzicker!) egész éjszakán át elemezte a leadott **41. Bc7** függőlépés után a nyerés útjait, csak a **41. — He8!** minőségvesztést nem látták, amire a **42. Vd7 Hc7: 43. Vc7: Vg2 44. Fb5 h5 45. Fd7 h4 46. d6 Ba8 47. Fa4 h3 48. d7 h2 49. d8V+ Bd8: 50. Vd8:+ Kg7** próbálkozás után **világos szomorú szívvel föl is adta.**

Tanulság: **sok szekundáns is tévedhet...**

Idézzük fel itt végül **Ilivickij** esetét, aki az 1955-ös göteborgi zónaközi versenyen ellenfele lehetséges legjobb függőlépésére kielemzett nyerő változatokkal érkezett **Guimard** elleni játszmája folytatásához. Az argentin mester azonban nem a legjobb lépést borítékolta — amire Ilivickij nemhogy a nyerést nem találta meg, de még el is veszítette a játszmát!

Tanulság: nem elég, ha csak a szekundánsok tudnak jól sakkozni...

(Folyt. köv.)

4. A. Kohlrausch
Bild und funk 1964.

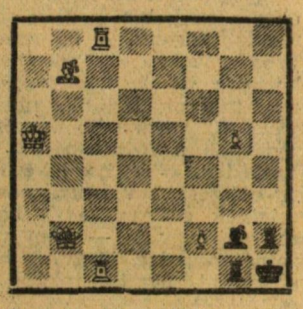

Világos: Ka5, Vb2, Bc1, Bc6, Fb7; gy.: f2, g5 (7)
Sötét: Kh1, Bg1, Bh2, Fg2 (4)

Matt 2 lépésben

Giliszta-ügy

Néha különösen nehéz tanárjelöltnek lenni. Mert vannak, ugye, kényes kérdések is.

Második lányosztálynak a giliszta tanítja az ifjú tanárjelölt. A szaporodás problémája is benne van az anyagban, nem lehet kihagyni. No de, hogy lehet ezt egy ügyes kérdéssel elintézni?

— Mi történik akkor, ha két giliszta találkozik? — Ime az ügyes kérdés. De mély hallgatás rá a válasz. A kérdésre a kérdezőnek, magának kell felelnie. Kinyögi:

— Hát... megtermékenyítik egymást.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Főszerkesztő: Papp Lajos. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10 Tel.: 51-98, 23-30 Kiadásért felel: Kovács László a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10 Tel.: 35-00, 31-16. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik Ára 50 fillér. Előfizetés negyedévre 3 Ft

Szegedi Nyomda Vállalat